

PALOK DAKA

KONTRIBUT PËR BIBLIOGRAFINË E GJUHËSISË SHQIPTARE (V)

(1911 — 1918)

— 1911 —

815. — A.S: Shkronjatë kombëtare ndë gjuhët t'ënë. — **DRITA, Manastir 21 Prill 1911** (—1327), **VI'I I, Nr. 8, fq. 1.**
 Artikull mbi lejën e dhanë nga qeveria turke për mësimin e shqipës me alfabetin latin. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
816. — BIBLIOGRAFI: «Afërim i Bullgarishtes së sotme me gjuhënë shqip» — prej L. Silianit, fq. 66. — **LIRI E SHQIPERISE, Sofje 14 gusht 1911, VI'I I-rë, Nr. 16, fq. 4.**
 Shënime bibliografike. (Punimi i sipërm asht botue pjesërisht në këtë organ si nënftetë, shih Nr. 848). (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
817. — BIBLIOGRAFI. — **BASHKIMI, Shkodër 2 Prill 1911, Vjeta e II, Nr. 14, fq. 2.**
 Shënime bibliografike të Josif Bagërit për mbi librin «Agimi i Gjytetniis» e At Shtjefen Gjeçovit.
818. — BIBLIOGRAFI. — **LIRI E SHQIPERISE, Sofje 15 Korrik 1911, Viti i I-rë Nr. 14, fq. 3.**
 1) **Il Cristiano Albanese**, fq. 32 në 80, përmban dorëshkrime shqipe të mbetuna që nga shek. XVIII, përmbledhë e punue prej Prof. Michele Marchianò [Botohet edhe parathania e autorit] (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
819. — BIBLIOGRAFI. — **LIRI E SHQIPERISE, Sofje 15 Shenendre 1911, VI'I I-rë, Nr. 27, fq. 4.**
 1) **Studien zur albanesischen Etymologie und Wortbildung** (Studime mbi etimologjinë shqipe) fq. 142 prej Dr. Norbert JOKL.
820. — BIBLIOGRAFI. — **SHQIPETARI, Pera Constantinople (Turqi) 14 Kallnor 1911, Mot'i III, Nr. 46, fq. 2.**
 — **Shkronjëto** (gramatika) — prej N. Lako, revue Vineuse 19, Paris.
 — **Agimi i Gjytetniis** prej At. Shtjefen Gjeçov. Imprimerie «Nikai» Scutari (Albanie).

Për këto dy vepra jepen shënime përmbledhëse të përmbajtjes. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

821. — **BIBLIOGRAFIE: «Agimi i gjytetnis»**, fq. 144, prej At Shtjefen K. Gjeçov Shtypshkronja «Nikai» Shkodër. — **SHKREPTIMA**, Kairo 2/15 Kallnuar (1911), Vit'i I, Nr. 16, fq. 7-8.
Recension me shënime e vërejtje gjuhësore.
822. — **BISEDIM** gjuhe. Pjesa I. Shkronja ç. — **SHQIPETARI**, Pera — Constantinople (Turqi) 23 Qershor 1911, Mot'i III, Nr. 63, fq. 1 (vazhdimi ndërpritet).
Mbi kontraksionin e tingullit ç nga tsh (khs. të gjeça — të gjetsha) (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
823. — **CASTRENSIS** (Pseud. i Aleksandër Xhuvanit): Bisedim gjuhe (Përgjigje z. Gjuk Dukagjinit). — **E VERTETA** Stamboll (18) 5 Qershorit 1911, Vit'i I, Nr. 12, fq. 2; Nr. 13, fq. 2.
Kritikë mbi një artikull të Gjuk Dukagjinit (shih Nr. 826), për çeshtjen e numrit të shkronjave të alfabetit të shqipes. Ma poshtë Xh. shkruen për foljet me mbrapashtesën -oj të ardhun nga emnat, për mbiemnat foljorë (adjectifs verbaux), për pjesoret e tashme (participes présents) si dhe për disa neologjizma.
824. — **CONGRESSO** Linguistico Albanese in Italia [Kongres gjuhësor shqiptar në Itali]. — **LA NAZIONE ALBANESE** Pallagorio (Catanzaro) Italia 31 Gennaio 1911, Anno XV, Nr. 2, fq. 4.
Letër e P. Kamodeka dei Koronei, me të cilën pëlqen idenë që të hapet në Itali (tue propozue Barin) një kongres i ri gjuhësor, me qëllim që të diskutohet alfabeti i vetëm shqiptar, pranue në Kongresin e Manastirit.
825. — **ÇASHTJA** é shkronjavet t'ona ne Tonuz. — **SHKREPTIMA**, Kairo 26/8 Kallnuar (1911), Vit'i I, Nr. 15, fq. 7-8.
Shënime nxjerrë nga gazeta e Tunizit *La Dépêche Tunisienne* (Nr. 7420) në lidhje me çeshtjen e shkronjave të alfabetit të shqipes.
826. — **DUKAGJINI, GJUK**: Bisedim gjuhe. — **SHKUMBI**, Pera — Constantinople (Turqi) 1 Prill 1911 (—1326), Mot'i III, Nr. 53, fq. 1-2.
Artikull mbi reduktimin e shkronjavet të alfabetit të shqipes nga 36 në 26 (shih edhe Nr. 823), mbi formimin e disa foljeve nga ndajfoljet, si dhe mbi përdorimin e gabuem të përemnavet vetorë të dhanores për emnoren. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
827. — **GJÛHA** shqipe. — **SHQIPETARI**, Pera — Constantinople (Turqi) 24 Shkurt 1911, Mot'i III, Nr. 52, fq. 2.
Njoftim mbi urdhënin e ministrit të ri turk të arësimit mbi mësimin e gjuhës shqipe me shkronja arabishte. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
828. — **GÛYS, H.**: Bibliografi shqipe. — **SHKUPI**, Uskub 29 Tetuer 1911, Mot'i I, Nr. 9, fq. 2.
Informata rreth përgatitjes dhe botimit të *Bibliografis shqipe* të E. Legrandit.

829. — **GÛYS, H.:** Bibliografi shqipe. — **LA NAZIONE ALBANESE Pallagorio (Catanzaro) Italia 30 Novembre 1911, Anno XV, Nr. 22, fq. 7.**
Ribotohet në Shqip e italisht. (Shih Nr. 828).
830. — **I ALVANIKI Glossa [Gjuha shqipe]. — E VERTETA (I Alitheia) Stamboll 3/16 Prill 1911, Vit'i I, Nr. 3, fq. 3.**
Artikull greqisht për gjuhën shqipe. Citohe De Rada, Hahni, F. Bardhi, P. Budi, P. Bogdani, etj.
831. — **IGDAM (Pseudonim):** Shkollat shqip. — **DRITA, Manastir 17 Mars 1911 (—1327), Vit'i I, Nr. 3, fq. 1.**
Koment i qarkores së qeverisë turke mbi mësimin e shqipes me alfabetin kombëtar (latin). Në lidhje me këtë në fq. 2 botohet edhe një artikull pa titull, marrë nga gazeta **Xhon Tyrku**.
832. — **KLUBI «Gjuha Shqype».** — **BASHKIMI, Shkodër 22 Kallinduer 1911, Vjeta e II, Nr. 4, fq. 1-3; Nr. 5, fq. 1; Nr. 8, fq. 3; Nr. 9, fq. 2.**
Mbi themelimin në Shkodër të Klubit «Gjuha Shqype». Botohet programi dhe veprimtaria e këtij Klubi.
833. — **[KONICA, FAIK]:** Nota. — **TRUMBETA E KRUES, Saint Louis, Missouri (USA) April 15, 1911, Ist Year, Nr. 2, fq. 3.**
Shënime bibliografike:
1) **Agimi i Gjytetnis,** nga At Shtjefen K. Gjeçov, 1910, fq. 144 [kap. IV flet për gjuhën].
2) **Arithmetikë Praktike,** nga Kr. A. Dako, Manastir 1910, fq. 192. [Jepet edhe një gjykim i shkurtër rreth terminologjisë shqipe që ka përdorun autori].
834. — **[KONICA, FAIK]:** Nje problem i zgjidhur. — **TRUMBETA E KRUES, Saint Louis, Missouri (USA) May 15, 1911 Ist Year, Nr. 3, fq. 4.**
Kritikë gjuhësore (mbi çështje të ortografisë, morfologjisë dhe sintaksit) gaz. **Drita** të Manastirit.
835. — **LA SCRITTURA della lingua albanese [Shkrimi i gjuhës shqipe]. — LA NAZIONE ALBANESE Pallagorio (Catanzaro) Italia 31 Gennaio 1911, Anno XV, Nr. 2, fq. 5.**
Artikull i Red. shkruar kundër gaz. **Roumelia** të Selanikut, në lidhje me një artikull të saj në favor të alfabetit arab për gjuhën shqipe.
836. — **LIBRA Shqip. — KALENDARI KOMBIAR, Sofje 1911, Mot'i pesë-mbëdhjetë, fq. 25-27.**
Bibliografi e botimeve shqipe të vjetit 1911. (Pesë vepra kanë karakter gjuhësor) (Shkruar me alf. e «Stambollit»).
837. — **MOSI, HIL:** Moti 1910... Shih Nr. 700.
838. — **NEVOJAT Shkollare. — SHKREPTIMA, Kairo 19/1 Kallnuer (1911), Vit'i I, Nr. 14, fq. 1-2.**
Njoftim mbi pamundësinë e botimit të fjalorit të S. Kolesë për mungesë mjeteve financiare.

839. — **NGJARJET** e motit 1910 në Shqipëri dhe Maqedhoni. — **KALENDARI KOMBIAR** Sofje 1911, **Mot'i pesë-mbëdhjetë**, fq. 21-25.
Pasqyrë e ngjarjeve kryesore lidhur me çështjen e alfabetit të shqipes (pro e kundra alfabetit latin) (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
840. — **NJI KLUB** i ri. — **SHKREPTIMA**, Kairo 6/26 Mars 1911, **Vit'i I**, Nr. 21, fq. 8.
Njoftime mbi çeljen në Shkodër të Klubit «Gjuha Shqype». Botohet edhe një përmbledhje e programit të këtij Klubi.
841. — **NOLI, F.S.**: Myshteret e Prof. Xhuvanit. — **DIELLI e FLAMURI**, Boston Mass (USA) April 14, 1911, 3rd Year, vol. III, Nr. 93, fq. 4.
Polemikë me A. Xhuvanin rreth kuptimit të disa termave fetare (për fjalët **myshter, temianicë, tribunë**, etj). (Shih edhe Nr. 854, 855).
842. — [**NOLI, F.S.**]: Verbal dishaprobate për Alex. Xhuvanin. — **DIELLI e FLAMURI**, Boston, Mass (USA) July 7, 1911, Ird. Year, Vol. III, Nr. 105, fq. 2.
Ribotohet një ekstrakt i procesverbalit të Pleqërisë së Qendrës «Vëllazëria» të Misirit rreth polemikës Xhuvani—Noli. (shih Nr. 856).
843. — **SHKOLLAT** shqype. — **BASHKIMI**, Shkoder 23 Prill 1911, **Vjeta e II**, Nr. 17, fq. 1-2.
Mbi rihapjen e shkollave shqipe dhe vumjen e mësimit të shqipes me shkronja latine në Vilajetet Manastir, Kosovë, Shkodër e Janinë.
844. — **SHKURTI, S.**: Shqiptarët e Greqisë. — **SHKREPTIMA**, Kairo 27/12 Mars 1911, **Vit'i I**, Nr. 20, fq. 2-4.
Korrespondencë në të folmen e shqiptarëve të Greqisë, pajisë me shënime e vrejtje gjuhësore [nga A. Xhuvani]. (Dialektologji)
845. — **SHOQËRI** e re Vithkuqare. — **DIELLI e FLAMURI**, Boston, Mass (USA) May 26, 1911, 3rd Year, Vol. III, Nr. 99, fq. 3.
Mbi themelimin në Southbridge, Mass., të shoqnisë «Bashkimi i Vëllazërisë» me kryetar Sotir V. Shore. Kjo shoqni ka për qëllim vetëm mësimin e gjuhës shqipe.
846. — **SHOQNIJA** letrare n'Stamboll. — **BASHKIMI**, Shkoder 16 Prill 1911, **Vjeta e II**, Nr. 16, fq. 2-3.
Artikull mbi Shoqninë letrare të Stambollës dhe punën e saj për lavrimin e letraturës dhe të gjuhës shqipe.
847. **SHTYLLË** Gjuhësie. — **E VERTETA**, Stamboll 15/28 Maj 1911, **Vit'i I-rë**, Nr. 9, fq. 2.
Diskutim mbi përdorimin e fjalës **konstitution** (nga fr. constitution) dhe zavendësimin e saj me fjalë të tjera shqipe.
848. — **SILJANI, A.**: Afërim i bullgarishtes sotme me gjuhën shqipe (Nënflutë). — **LIRI E SHQIPËRISË**, Sofje 10 Mars 1911, **Vit'i I-rë**, Nr. 1, fq. 2-3; Nr. 2, fq. 2; Nr. 3, fq. 2; Nr. 4, fq. 2; Nr. 5, fq. 2; Nr. 7, fq. 3; Nr. 9, fq. 2-3.

Përpjekje për të provue afrinë gjuhësore (leksikore) të bullgarishtes së sotme me shqipen. Botohen 147 fjalë me titull **Barazimi i fjalëveve shqip me bullgarishten e sotme**. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

849. — SILJANI, A.: Barasim i ca fjalëve shqip me fjalë të greqishtes së vjetër dhe latinishtes (Nënfletë). — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 16 Qershor 1911, Vit'i I-rë, Nr. 10, fq. 3; Nr. 11, fq. 2-3; Nr. 12, fq. 2-3.

Botohen 435 fjalë shqipe me përgjegjëset pjesërisht greqisht e latinisht (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

850. — THALBI Shqyptaar. — **BASHKIMI**, Shkoder 26 Fruer 1911, Vjeta e II, Nr. 9, fq. 1.

Artikull me karakter të përgjithshëm mbi lashtësinë e gjuhës shqipe.

851. — VOCABOLARIO Italiano Albanese. Compilato da P. Antonio Busetti, S.J. [Fjalor italisht-shqip. Hartue nga A. Buzeti]. — **LA NAZIONE ALBANESE** Pallagorio (Catanzaro) Italia 31 Agosto 1911, Anno XV, Nr. 10, fq. 7.

Shënime bibliografike.

852. — VRUHO, I.P.: Regull e të folurit shqip. — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 20 Mars 1911, Vit'i I, Nr. 2, fq. 3.

Vërejtje mbi çeshtje të ortografisë e morfologjisë (shumësi i emrave, emnat asnjane, përemni pronor). (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

853. — [XHUVANI, ALEKSANDËR]: Fjalori «Bashkimit». — **SHKREPTIMA**, Kairo 26/8 Kallnuer (1911), Vit'i I, Nr. 15, fq. 2-4.

Artikull kritik rreth fjalorit të «Bashkimit» i krahasuem edhe me fjalorin e Kristoforidhit.

854. — XHUVANI, ALEKSANDËR: Puna e fjalës «mystérion». — **SHKREPTIMA**, Kairo 20/5 Mars (1911), Vit'i I, Nr. 19, fq. 3-4.

Kritikë gjuhësore Fan S. Nolit mbi disa fjalë të terminologjisë fetare. (Shih edhe Nr. 841, 855)

855. — XHUVANI, ALEKSANDËR: Defterët me shënime të At. F. Nolit e sakramentet e tij. — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 20 Maj 1911, Vit'i I-rë, Nr. 7, fq. 3-4.

Polemikë gjuhësore me F. Nolin rreth kuptimit dhe përkthimit të disa termave fetare. Aty-këtu autori kritikon edhe disa etimologji të G. Majerit. (Shkrue me alf. e «Stambollit») (Shih edhe Nr. 841, 854).

856. — XHUVANI, ALEKSANDËR: Polemika ime me At F. Nolin dhe Vëllazëria e Misirit. — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 30 Qershor 1911, Vit'i I-rë, Nr. 12, fq. 3-4.

Rreth polemikës së hapun Xhuvani-Noli, autori hedh poshtë «Verbalin e Pleqësisë Vllazëria e Misirit» me të cilin kritikohet ve-të autori. (Shkrue me alf. e «Stambollit»). (Shih Nr. 842).

857. — [ZANONI, ANTON]: Priisi n'Lâmë t'Leteratures. Parime mbarë letratyret. — **ELCIA I ZEMERS JEZU KRISCTIT**, Shkoder Kallindor 1911, Pj. II, Nr. II, fq. 1-8, 9-16, 17-23, 24-33, 34-40; 1912 fq. 41-48 49-56, 57-64, 65-72.
- Jepet një kurs i shkurtën i teorisë së letërsisë. Interes paraqesin përpjekjet e autorit për zavendësimin e terminologjisë së huej (italiane) me fjalë-terma shqipe. Në këtë punim preken edhe çeshtje të sintaksit (plotësit) e të morfologjisë (rasat, mbiemnat, nyjet, etj.)
858. — ZEDHENJE. — **E VËRTETA**, Stamboll 27/9 Mars 1911, Vit'i I, Nr. 2, fq. 2. Lajm mbi çeljen e një kursi të gjuhës shqipe në Stamboll.
859. — ZËDHËNIJA e Z.S. Peci. — **DIELLI e FLAMURI** Boston, Mass. (USA) January 27, 1911, 3rd Year, vol. III, Nr. 82, fq. 2-3.
- Artikull mbi qëndrimin e autorit rreth problemit të gjuhës letrare të përbashkët të shqipes (asht kundër elbaskanishtes) dhe mbi punën e këshillës së profesorëve të Normales të Elbasanit për terminologjinë e teksteve mësimire.
- 1912 —
860. — ABETARI. — **FIALA E T'IN ZOTI**, Hóra e t'Arbëreshaevet (Plana del Greco-Albanesi Sicilia) Palermo 31 t'marsit 1912 (shtesë) Viti I, Nr. 1. Pasqyrë e alfabetit të shqipes që përdor kjo e përkohëshme.
861. — ANDEJ — Këtej. — **DRITA**, Manastir 5 Shkurt 1912 (—1327), Vit'i II Nr. 54, fq. 2.
- Mbi zgjedhjen e Sali Gjukës si mësues i gjuhës shqipe në Normalen e Shkupit. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
862. — BIBLIOGRAFI: Cilët janë Shqiptarët? — nga Kristo A. Dako. — **LIRI E SHQIPËRISË**, Sofje 7 Janar 1912, Vit'i I-rë, Nr. 28, fq. 3.
- Shënime bibliografike. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
863. — BIBLIOGRAFI: **A proposito di un catechismo Albanese del secolo XVIII**, fq. 35, në 80 format të madh, nga Gaetano Petrotta. — **LIRI E SHQIPËRISË**, Sofje 21 Prill 1912, Vit'i II, Nr. 39, fq. 4.
- Shënime bibliografike. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
864. — BIBLIOGRAFI: «**A proposito di un Catechismo Albanese del secolo XVIII**. Pubblicato per cura del Prof. Michele Marchiano. — **DIELLI**, Boston, Mass (USA) May 16, 1912, 4th Year, Vol. IV, Nr. 150, fq. 3.
- Shënime bibliografike me një recension të shkurtën.
865. — BIBLIOGRAFI: «**L'origine degli Albanesi e dei Greci. Dalla preistoria alla storia**» nga Pant. Lucchetti, fq. 140, Cremona, Italia. — **DIELLI**, Boston, Mass (USA) June 20, 1912, 4th Year, vol. IV, Nr. 155, fq. 3.

866. — BIBLIOGRAFI: Grammatika Shqipe. — **LIRI E SHQIPËRISË** dhe **LAJMËTARI** Sofje 14 Korrik 1912, Vit'i II, Nr. 49, fq. 4.*)
 Njoftim mbi daljen në qarkullim të Gramatikës shqipe për nxasit e fillores, fq. 25, botue nga shoq. «Dija» simbas metodës së Josef Lehmanit. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)
867. — BIBLIOGRAFI: «Gramatika elementare për shkollat e para», e Zonjes Sevasti Qirias Dako, fq. 100. — **LIRI E SHQIPËRISË**, Sofje 5 Gusht 1912, Vit'i II, Nr. 51, fq. 4.
 Informacion bibliografik. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)
868. — BIBLIOGRAFI: «Viti Premtar i gramatikës» për shkollat filltare, rend'i III dhe i IV prej Z. Sotir Pecit, fq. 102. — **LIRI E SHQIPËRISË**, Sofje 23 Vjeshtë e dytë 1912, Vit'i II, Nr. 59 fq. 3.
 Informacion bibliografik. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)
869. — [BIBLIOGRAFI]: Fiàla e t'in Zoti (La parola di nostro Signore). Del ngà javoe — Viti i parae. Nga Hora e t'Arbëreshaevet 1912. Palermo, Tipografia Pontificia. — **LA NAZIONE ALBANESE**, Pallagorio (Catanzaro) Italia 15 Ottobre 1912, Anno XVI, Nr. 19, fq. 6-8.
 Kritikë gjuhësore (mbi shkrime me karakter tepër dialektor) që përdor kjo e përkohëshme.
870. — BIBLIOGRAFIA: Fan S. Noli Sherbes'e javes se madhe, kthyer nga Greqishtia, Boston, Mass. 1908.
 Fan S. Noli Librë e shërbesave të shënta të Kishës orthodoxe, kthyer nga Gërqishtia. Ib. 1909. — **LA NAZIONE ALBANESE** Pallagorio (Catanzaro) Italia 31 Marzo 1912, Anno XVI, Nr. 6, fq. 7-8.
 Recension me vërejtje e shënime gjuhësore nga M.L.P.
871. — CASTRENSIS (Pseud. i Aleksandër Xhuvanit): Shkronjë a shkrolë?. — **LIRI E SHQIPËRISË** dhe **LAJMËTARI** Sofje 26 Qershor 1912, Vit'i II, Nr. 47, fq. 3-4.
 Diskutim rreth artikullit të Gj. Dukagjinit (Shih Nr. 876) mbi kup-timin e përdorimin e fjalëve shkronjë, shkrolë, germë, shkronjëto-re, libërtore, sëmurëto-re si dhe mbi mbrapashtesat -ore, -uer (-uar), -tuer, -tar. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)
872. — CASTRENSIS (Pseud. i Aleksandër Xhuvanit): Ta Pellazgika toy k. J. Thomopoyloy [Pellazgjika e z. J. Thomopullos]. — **E DREJTA** Kor-fus (Greqi) 24 Korik 1912, Mot'i I, Nr. 14, fq. 3-4; Nr. 15, fq. 3-4; Nr. 16, fq. 3-4 (vazhdimi mungon).
 Kritikë në gjuhën greke veprës Pellazgjika e J. Thomopullos, fq. 870, botue në Athinë. (Shih edhe Nr. 877, 898)
873. — «CILËT janë Shqiptarët» — 37 fq. nga Kristo A. Dako. — **DRITA**, Manas-tir 5 Janar 1912, Vit'i I, Nr. 50, fq. 2.
 Informacion bibliografik. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)

*) Liri e Shqipërisë dhe Lajmëtari duelen për një periudhë të shkurtën me të njejtën përmbajtje nga i njëjti botues (Sh. i A.)

874. — «CILËT janë Shqiptarët». — nga Kristo Dako. — **KOHA, Korçë 8 Mars 1912 Vit'i II, Nr. 6, fq. 4.**
Shënime bibliografike me një recension të shkurtën. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
875. — DIFTIMI etimologjik i do emnave. — **ELCIA I ZEMERS JEZU KRISCTIT, Shkoder Gusht 1912, Pjesa e II, Nr. VIII, fq. 88.**
Mbi etimologjinë e 34 emnave të përveçëm njerëzish me burim të huej, që përdoren në shqipet.
876. — DUKAGJINI, GJUKE: Ankim mbie fjalet shkronjë, shkroje, germë. — **SHKUPI, Uskub 23 Prill 1912, Mot'i II, Nr. 25, fq. 2.**
Mbi prejardhjen, kuptimin dhe përdorimin e fjalëvet **shkronjë, shkrolë, germë.** (Shih edhe Nr. 871)
877. — EPI ton Pellazgjikon — Jak Thomopoyloy [Mbi çeshtjen pellazge — Jak Thomopulo]. — **E DREJTA, Korfus (Greqi) 3 Qershor 1912 Mot'i I, Nr. 12, fq. 2-3.**
Shënime bibliografike dhe recension në greqisht ba veprës «Pellazgjika» të J. Thomopulos, me një shënim të shkurtën në shqip nga ana e Red. (Shih edhe Nr. 872, 898)
878. — FJALORI — FIALA E T'IN'ZOTI, Hora e t'Arbreshaevet (Piana dei Greco-Albanesi Sicilia) Palermo 9 tae Kjershorit e 14 t'Korrikut 1912 (shtesë e vitit të parë).
Si shtesë botohet një fjalorth shqip (arbënesh)-italisht e frangjisht me 278 fjalë.
879. — GIUHËT. — **ELCIA I ZEMERS JEZU KRISCTIT, Shkoder shtator 1912, Pjesa II, Nr. IX, fq. 97-99.**
Artikull përmbledhës mbi grupet e gjuhëve indoeuropiane, semitike e turanike.
880. — GLINA, HAKI: Shkronjat dhe besa me fe. — **KOHA, Korçë 30 Janar 1912 Vit'i II, Nr. 4, fq. 2.**
Artikull në mbrojtje të alfabetit të shqipes me shkrojna latine dhe kundër disa elementëve që duen të ngatrojnë alfabetin me fenë. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
881. — GÛHA shqip n'Diber t'Poshtme. — **SHKUPI, Uskub 8 Janar 1912, Vit'i II, Nr. 15, fq. 2.**
Mbi refuzimin e popullit të Dibrës që të mësohet shqipja me alfabetin arab.
882. — GUYS, H.: Bibliografia Shqipe. — **LIRI E SHQIPERISË, Sofje 7 Janar 1912, Vit'i I-rë, Nr. 28, fq. 3.**
Shih Nr. 828, 829.
883. — HARFET shqipe. — **KOHA, Korçë 30 Janar 1912, Vit'i II, Nr. 3, fq. 1-2.**
Lajm mbi kërkesën e popullit të Dibrës që alfabeti i shqipes të jetë me shkronja latine, si dhe mbi përkrahjen e Red. kësaj kërkesë.

884. — **IMPORTANTE** documento letterario albanese dell'anno 1592 [Documento i randësishëm letrar shqip i vjetit 1592]. — **LA NAZIONE ALBANESE**, Pallagorio (Catanzaro) Italia 15 Luglio 1912, Anno XVI, Nr. 13, fq. 1-3.

Njoftohet se në revistën **Roma e l'Oriente**, fash. XVIII, dt. 25 prill 1912, nisi të botohet **Katekizmi** i Lukë Matrangës (1592). Jepen të dhana biografike mbi L. Matrangën si dhe një përshkrim i dokumentit të sipërm me shënime e vërejtje gjuhësore (fonetike e dialektore). Botohet një copë e katekizmit në alfabetin e origjinalit, i kthyer edhe në italisht.

885. — **INTRIGAT** per punen te Shkrimit. — **E DREJTA**, Korfus (Greqi) 28 Janar 1912, Mot'i I, Nr. 3, fq. 2.

Artikull mbi çeshtjen e shkronjave (arabe a latine) të alfabetit të shqipes.

886. — **KOMNENI** (Pseud. i Kolë Kamsit): Nikollë Ketta. — **LIRI E SHQIPERISE** Sofje 7 Janar 1912, Vit'i I, Nr. 28, fq. 2.

Shënime biobibliografike mbi N. Kettën (1740-1803), arbënesh i Italisë (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

887. — **KOMNENI** (Pseud. i Kolë Kamsit): Nikollë Ketta. — **KALENDARI KOMBIAR**, Sofje, 1912, Mot'i gjashtë-mbëdhjetë, fq. 163-167.

Shih Nr. 886.

888. — **LIBRA** Shqip. — **KALENDARI KOMBIAR**, Sofje 1912, Mot'i gjashtë-mbëdhjetë, fq. 22-25.

Bibliografi, për gjuhësi edhe këto:

- 1) **I Krishten Arbëresh** (Il Cristiano Albanese) nga M. Marchianò, fq. 32, Roma, 1911.
- 2) **Aferim i bullgarishtes sotme me gjuhën shqip** prej L. Siljan, fq. 66, Sofje, 1911.
- 3) **Der gegische Dialekt von Borgo Erizzo** (Dialekti gegë i Borgo Erizzo) prej Gustav Weigand, fq. 63, Leipzig, 1911.
- 4) **Studien zur albanesischen Etymologie und Wortbildung** prej Dr. Norbert Jokl, fq. 141, Wien, 1911.

Për secilin vepër jepen shënime të shkurta edhe mbi përmbajtjen. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

889. — **MESIMI** i Gjuhës shqip. — **E DREJTA**, Korfus (Greqi) 29 Shkurt 1912, Mot'i I, Nr. 6, fq. 1.

Lajme mbi mësimin e gjuhës shqipe me alfabetin latin në Normalen e Shkupit, simbas gaz. **La Tribune des Nationalistes** (Nr. 9) të Stambollit.

890. — **MESIMI** i Gjuhës shqip. — **E DREJTA**, Korfus (Greqi) 3 Qershor 1912, Mot'i I, Nr. 12, fq. 2.

Mbi mësimin e gjuhës shqipe në shkollën tregëtare të Korfuzit, me mësues L. Naçin dhe lajmi mbi çeljen vjetin e ardhshëm të kursit të gjuhës shqipe në Universitetin e Athinës.

891. — SHKOLLA shqip në New Bedford. — **DIELLI, Boston, Mass. (USA) October 3, 1912, 4th Year, vol. IV, Nr. 169, fq. 1.**
Mbi një shkollë shqipe për shqiptarët e Nju Bedfordit në SH.B.A.
892. — SHKOLLE Shqipe në Boston. — **DIELLI, Boston, Mass. (USA) February 1, 1912, 3rd Year, vol. III, Nr. 135, fq. 1.**
Mbi çeljen e një shkolle nate për mësimin e gjuhës shqipe në Boston, me mësues Kr. Floqin.
893. — SHKUMBINI (Pseudonim): Ca shënime për Shqipëtarët dhe për gjuhën shqipe. — **DIELLI, Boston, Mass. (USA) March 28, 1912, 4th Year vol. IV, Nr. 143, fq. 1; Nr. 144, fq. 1; Nr. 145, fq. 1; Nr. 146, fq. 1; Nr. 147, fq. 1; Nr. 148, fq. 1; Nr. 150, fq. 1; Nr. 151, fq. 1.**
Jepet një përmbledhje e historikut të shkrimit shqip dhe të alfabe-teve që nga Rilindja e deri më 1910 me shënime nga autori.
894. — SHQIPETARET. — **KOHA, Korçë 30 Janar 1912, Vit'i II, Nr. 4, fq. 2-3 (vazhdimi mungon)**
Artikull (i përkthyer nga anglishtja) i Kr. Dakos, botue në gaz. **The Orient** (dt. 17-I-1912) të Stambollit. A. shkruen edhe për origjinën e fjalës **Albanais** (nga Elbasan) si dhe mbi prejardhjen pellazgjike të Shqiptarëve. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)
895. — SHTYLLE literare. Pjesa gjuhëtore. Përndarja dhe emërim i gjuhëve. — **DIELLI, Boston, Mas. (USA) January 4, 1912, 3rd Year, vol. III, Nr. 131, fq. 1; Nr. 132, fq. 1; Nr. 133; fq. 1; Nr. 134, fq. 1; Nr. 135, fq. 1; Nr. 136, fq. 1; Nr. 137, fq. 1.**
Jepet një pasqyrë e përgjithëshme e klasifikimit të gjuhëve të botës.
896. — UR'E SPILES (Pseudonim): Letrë nga Dibra. — **DRITA, Manastir 26 Janar 1912 (—1327), Vit'i II, Nr. 53, fq. 1.**
Korrespondencë mbi një mbledhje mbajtun në Dibër në lidhje me çeshtjen e shkronjavet të alfabetit të shqipes, diskutimet dhe qëndrimin pro e kundër alfabetit latin (Shkrue me alf. e «Stambollit».)
897. — VIVLIOGRAFI. — **E DREJTA, Korfus (Greqi) 6 Shkurt 1912, Mot'i I, Nr. 4, fq. 4.**
Informacion bibliografik:
1. **Cilët janë Shqiptarët** — nga Kr. Dako.
2. **Shkronjetore cop'e pare, radh'e dyte nga N. Lako.**
898. — VIVLLA «Pellazgjika». — **E DREJTA, Korfus (Greqi) 12 Maj 1912, Mot'i I, Nr. 10, fq. 3, 4.**
Informacion bibliografik mbi veprën **Pellazgjika** nga Dr. J. Thomopulo, fq. 870, shtypun në Athinë. [Në këtë vepër trajtohet problemi i origjinës pellazgjike të gjuhës shqipe]. (Shih edhe Nr. 872, 877).
899. — XEXELLARI, A.: Vivlla «Pellazgjika». — **E DREJTA, Korfus (Greqi) 10 korrik 1912, Mot'i I, Nr. 13, fq. 3.**
Shënime bibliografike.
900. — [ZANONI, ANTON]: Priisi n'Lâme t'Leteratures... Shih Nr. 857 (1911)

— 1913 —

901. — **BIBLIOGRAFIA**: M. La Piana, **Il Catechismo albanese di Luca Matranga** (1592), da un manoscritto Vaticano. Grottaferrata, 1912. — **LA NAZIONE ALBANESE**, Pallagorio (Catanzaro) Italia 15 Gennaio 1913, Anno XVII, Nr. 1, fq. 5-7.
Recension me shënime e vërejtje gjuhësore nga N. B.
902. — **CASTRENSIS** (Pseud. i Aleksandër Xhuvanit): Skanjet teknike. — **PERLINDJA E SHQIPENIES**, Vlonë 24/6 Vjeshtë I, 1913, Vit'i I, Nr. 8, fq. 4-5.
Diskutim mbi probleme të terminologjisë shqipe. Autori pëlqen punën e barmë për termat ushtarake; kritikon disa terma të drejtësisë (të Kr. Floqit) (Shih Nr. 908), propozon të krijohen komisione specialistësh për përkthimin e termave nga gjuhët e hueja, etj.
903. — **DE RADA**, FRANCESCO: Letër nga Machia (Itali). **LIRI E SHQIPERISË**, Sofje 20 Gusht 1913, Vit'i III, Nr. 82, fq. 2.
Autori njofton, ndër të tjera, se ruen gjithë shkrimet e ungjit të vet, Jeromin De Radës, të cilat, shkruen, me kohë mund të botohen të gjitha. Jep një listë të shkurtër të veprave të De Radës. (Shkrue me alf. e «Stambollit»)
904. — **DUKAGJINI**, SALI GJUKE: Bisedim gjuhe. — **PERLINDJA E SHQIPENIES**, Vlonë 10/23 Gusht 1913, Vit'i I, Nr. 4, fq. 4-5; Nr. 7, fq. 4; Nr. 33, fq. 3.
Artikull-studim mbi infinitivin në gjuhën shqipe. Infinitivi me parafjalën **me** + 7 forma pjesoresh; me pjesëzën **të** + 12 farë mbrapashtesash.
905. — **ELENCO** delle opere del Prof. Michele Marchianò [Listë e veprave të Prof. Mikele Markjanò]. — **LA NAZIONE ALBANESE**, Pallagorio (Catanzaro) Italia 1 Ottobre 1913, Anno XVII, Nr. 18, fq. 3.
Botohet një listë bibliografiko-informative me 27 tituj veprash, studimesh e artikujsh të M. Markjanò botue prej vjetit 1898 deri më 1913. (Kjo listë përsëritet edhe në Nr. 23-24, fq. 12 të kësaj reviste).
906. — **FJALËT** (kufizat) e ushtërisë. — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 22 Korrik 1913, Vit'i III, Nr. 80, fq. 2.
Terminologji. Jepen 27 terma shqipe, që zavendësojnë përkatësisht termat ushtarake në gjuhën turke, hartue nga një komision i posaçëm. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
907. — **FJALËT** e ushtërisë Shqip. — «**XGJIMI**», Korçë Vjeshtë III, 1913, Vit'i I, Nr. 2, fq. ? — 190; Nr. 3, fq. 166-171.
Terminologji. Botohet një listë prej disa qindra fjalësh-terma të sferës ushtarake (emërtime të pajisjeve, të gradave, të armatimit, të shprehjeve të komandimit, etj.) me shpjegime. [Fillimi deri në fq. 109 mungon. SH i A.].
908. — **FLOQI**, KRISTO: Skanjet teknike të Z. «Castrensis». — **PERLINDJA E SHQIPENIES**, Vlonë 4/17 Vjeshtë I-rë 1913; Vit'i I, Nr. 11, fq. 4.
Polemikë me A. Xhuvanin rreth krijimit të disa termave të drejtësisë. (Shih edhe Nr. 902, 921)

909. — FLOQI, KRISTO : Pretor apo Prefet? — **PERLINDJA E SHQIPENIES Vlonë 14/27 Vjeshtë I 1913, Vit'i I, Nr. 14, fq. 4-5.**
Terminologji. Mbi kuptimin dhe përdorimin e fjalëve pretor e prefet dhe zavendesimin e fjalës turke *mutesarif*, me fjalën prefekt.
910. — FLOQI, TH.: Fjala «mëhallë». — **PERLINDJA E SHQIPNIEES, Vlonë 4/17 Vjeshtë I 1913, Vit'i I, Nr. 11, fq. 4-5.**
Artikull mbi zavendësimin e fjalës turke «mahallë» dhe mbi formimin e emnavet kolektivë me mbrapashtesat *-anjë* dhe *-ezë*.
911. — LA PIANA, M.: Studi Albanesi [Studime Shqiptare]. — **LA NAZIONE ALBANESE, Pallagorio (Catanzaro) Italia 15 Febbraio 1913, Anno XVII, Nr. 3, fq. 6-7; Nr. 6, fq. 3-6; Nr. 10bis, fq. 3-6 (vazhdimi ndërpritet).**
Studim mbi gjuhën shqipe: prejardhja e gjuhës shqipe, huazimet dhe dialektet e shqipes. Nëntitujt që ndjekin këtë studim janë: II *L'Alfabeto Albanese*, III. *Fonologia*. (Përmban edhe mjaft burime bibliografike).
912. — LAJME nga Shqipëria. — **LIRI E SHQIPERISE, Sofje 22 Korrik 1913, Vit'i III, Nr. 80, fq. 1.**
Mbi themelimin në Durrës të shoqnisë «Ditunia» me kryetar Andrea Ikonomi. Qëllimi i kësaj shoqnie asht të përhapurit e gjuhës shqipe. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).
913. — LIBRATE shqip. — **KALENDARI KOMBIAR, Sofje 1913, Mot'i shtatëmbëdhjetë, fq. 21-27.**
Bibliografi mbi 57 botime të reja, ndër të cilat katër me karakter gjuhësor.
914. — LULO MALËSORI (Pseud. i Milo Duçit): Për gjuhën tonë. — **ATDHEU, Kostancë-Roumania 28 Maj 1913, Vit'i I, Nr. 20, fq. 1.**
Artikull mbi përdorimin e fjalëve të hueja në gjuhën shqipe, sidomos nga shqiptarët e Amerikës, dhe mbi nevojën e krijimit të një akademie shqiptare, hartimin e një fjalori të gjuhës shqipe e caktimin e një gjuhe të përbashkët zyrtare të shqipes.
915. — LULO MALËSORI (Pseud. i Milo Duçit): Bisedim gjuhësie. — **ATDHEU, Kostancë-Roumanie 16 Korrik 1913, Vit'i II, Nr. 23, fq. 2.**
Artikull mbi nevojën e mbledhjes së leksikut të shqipes, pastrimin e shqipes nga fjalët e hueja, caktimin e një ortografie, afrimin e toskënishtes me gegënishten dhe botimin e një fjalori të shqipes.
916. — LULO MALËSORI (Pseud. i Milo Duçit): Bisedim gjuhësie. — **ATDHEU, Kostancë-Roumanie 31 Korrik 1913, Vit'i II, Nr. 24, fq. 2.**
Mbi neologjizmin përshtypje (greq. *entiposis*, fr. *impression*), dhe zavendësimin e tij me fjalën nështypje.
917. — PIKA (Pseud. i Tasi Mio): Limba oficială în Albania (me përkthimin shqip: Gjyha zyrtare në Shqipëri). — **ATDHEU, Kostancë-Roumania 28 Prill 1913, Vit'i I, Nr. 18, fq. 2.**
Artikull kundër tendencës që gjuha zyrtare shqipe të jetë në bazë të gjuhës së vllchve (aromunëve). (Artikulli botohet rumanisht me përkthimin shqip nga ana e Red.).

918. — RASA Literare. — **TARABOSHI,*)** Shkoder 16 dhjetor 1913, Vietë I, Nr. 75, fq. 3.

Njoftim mbi marrjen e titullit doktor në letërsi në Universitetin e Palermos nga Gaetano Petrota me tezën e laurës «Gjuha Shqipe» (kushtue ma tepër fonetikës së krahasueme). (Jepet edhe versioni italisht **Trionfi albanesi nelle Università Italiane**)

919. — **SHOQËRI** literare e studentëve Shqiptarë në Lozan (Svicër). — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 8 Mars 1913, Vit'i II, Nr. 68, fq. 3.

Mbi themelimin në Lozan (Svicër) të shoqnisë «Burimi», me kryetar H. Hifzi. Botohet statuti i kësaj shoqnie prej 9 nenesh (shqip e frangjisht). Kjo shoqni ka për qëllim, ndër të tjera, të punojë edhe për përparimin e gjuhës shqipe. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)

920. — **VIROJ** (Pseudonim): Pretor apo prefet? — «**XGJIMI**» Korçë Vjeshtë III 1913, Vit'i I, Nr. 2, fq. 117-118.

Diskutim mbi fjalët pretor e prefet. (Shih edhe Nr. 909)

921. — **XHUVANI, ALEKSANDËR**: Përsëri skanjet teknike. — **PERLINDJA E SHQIPENIËS**; Vlonë 25/8 Vjeshtë I, 1913, Vit'i I, Nr. 17, fq. 4-5.

Diskutim mbi dy terma të drejtësisë **nomvënësi** e **përmaronjësi** dhe mbi termin **skanj** e **kusht** (shih edhe Nr. 902, 908).

— 1914 —

922. — **A MUNDET** gjuha Shqype m'u aratisë? — **PERPARIMI**, Shkoder Tetor 1914, Vjeta e VII, Nr. X, fq. 148-151; Nr. XII, fq. 184-187.

Artikull mbi fjalë të rralla, huazime e neologjizma në shqipet.

923. — **BISEDIM** gjuhe. — «**XGJIMI**», Korçë Mars 1914, Vit'i I, Nr. 6, fq. 254.

Çeshtje ortografie: «Zgjimi apo Xgjimi? (Diskutim).

924. — **DRAGOJ** (Pseudonim): Çeshtja e gjuhës. — **POPULLI**, Vlonë 18 Prill 1914, Viti I, Nr. 3, fq. 3.

Artikull kritik kundër qeverisë mbi përdorimin në administratën shtetnore të gjuhës turke si gjuhë zyrtare.

925. — **FAMILJE** qi rrishin motit n'Shkodër. — **PERPARIMI**, Shkodër Qershor 1914, Vjeta e VII, Nr. VI, fq. 90-91.

Antroponimi. Botohen mbiemnat (llagapet) e familjeve katolike të qytetit të Shkodrës, rrjeshtue në rend alfabetik, nxjerrë nga libri i Famullisë së Shkodrës të viteve 1760-1772.

926. — **FLOQI, THANAS**: Mbi skanjet teknike të gjyqësis. **PERLINDJA E SHQYPENIËS**, Vlonë 18/31 Kallënduer 1914, Vjet i II, Nr. 6, fq. 2.

Çeshtje të terminologjisë. Mbi vështirësitë që ndesh administrata

*) Me kërkesën e Red. në këtë punim jepen edhe të dhanat e shtypit të përditshëm. Rrjedhimisht shënimi ynë nr. 28 në **STUD. FIL. XVIII (1)/1964/2**, fq. 186 bie. (SH. I A.)

gjqësore për mungesë të një terminologjie për drejtësinë si dhe për terma të disiplinave të tjera. Propozohet formimi i një komisioni dhe botimi i një reviste filologjike për hartimin e terminologjisë shqipe.

927. — GJUKA, S.: Bisedim gjuhe mbi një formë të vërtetë të parteqipit. — **PERLINDJA E SHQYPENIES**, Vlonë 12/25 Shkurt 1914, Vjet'i II, Nr. 13, fq. 6.

A. shkruen për 14 forma të pjesores në shqipet, tue gjetë jo të drejtë formën analoge me mbaresën -n tek paskajoret.

928. — GLINA, HAKI: E mjera gjuha Shqype. — **SHQYPNIA E RE**, Shkodër 5 Prill 1914, Mot'i II, Nr. 74, fq. 2.

Artikull kundër vendimit të administratës shtetnore (qeverisë së Durrësit), e cila lejon që gjuha turke të njihet ende si gjuhë zyrtare e shtetit.

929. — LIBRA SHQIP. — **KALENDARI KOMBIAR**, Sofje 1914, Mot'i tetë-mbëdhjetë fq. 35-37.

Bibliografi. Regjistrohen 18 vepra shqipe e mbi Shqipninë, botime të vjetit 1912-1913. Për gjuhën:

1) **Grammatika apo folmarmja shqype**, copë e II-të; prej Shogëria «Dija», Vienë 1913.

2) Pellazgjika... nga Jakov Thomopullo. Athinë, 1912, fq. 871. (Shkrue me alf. e «Stambollit»).

930. — M. SHINI (Pseud. i Terenc Toçit): Gjuha Komtare. — **TARABOSHI**, Shkoder 12 Prill 1914, Vietë II, Nr. 97, fq. 1-2.

Artikull kundër përdorimit me tepri të fjalëve të hueja. Propozohet ngritja e një komisioni me gegë e toskë për hartimin e një fjalori dhe të një gramatike të gjuhës shqipe. (Botohet edhe italisht: **L'Idioma Nazionale**).

931. — NEPER Shllak, Temal e Toplanë. — **PERPARIMI**, Shkoder Korrik 1914, Vjeta e VII, Nr. VII, fq. 103-106; Nr. IX, fq. 135-138.

Përmban edhe të dhana toponimike të këtyne tri copë katundeve të Dukagjinit.

932. — NJE thirrje e shoqëniës shqiptare «Qarku Letrar» nga Stambolli. — **PERLINJA E SHQIPENIES**, Vlonë, 15/28 Shkurt 1914, Vjeti II, Nr. 14, fq. 2.

Njoftohet se në Robert College (shkollë amerikane në Stambolli) u krijue shoqnia shqiptare «Qarku Letrar» me kryetar S. Nivicën. Qëllimi i kësaj shoqnie asht të punojë për gjuhën e shkollën shqipe.

933. — NJI Dokument. — **PERPARIMI**, Shkoder Frori 1914, Vjeta e VII, Nr. II, fq. 23-25; Nr. III, fq. 43-44; Nr. IV, fq. 59-61; Nr. V, fq. 73-74.

Botohet një letër e Pjetër Budit, shkruen në Romë me 15-IX-1621 (në përkthimin shqip) nxjerrë nga Arkivi i Venedikut «**Busta miscellanea di atti diversi manoscritti. Filza N. 38**». Në fund të letrës gjendet një shtojcë në të cilën përmenden një numër emna katundesh të Shqipnisë s'Epërme (toponime).

934. — QENDRA Vllaznore. — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 20 mars 1914, Vit'i III, Nr. 43, fq. 2.

Mbi themelimin në Sofje, me 22 shkurt 1914, të shoqnisë «Qendra Vllaznore», me kryetar Kresto Ilia. Kjo shoqni ka për qëllim edhe përhapjen e mësimit të gjuhës shqipe. (Shkrue me alf. e «Stambollit».)

935. — VORF DUKAGJINI (Pseud. i Pashko Bardhit): Përdorimi i Ë n'shkrim t'gjuhës shqype. — **HYLLI I DRITES**, Shkoder Maj 1914, Vjeta e I, Nr. 8, fq. 242-246; Nr. 9, fq. 274-279.

Studim. Jepet një pamje e përgjithëshme e përdorimit të Ë-së që nga Autorët e Vjetër e deri në kohë tona dhe konkluzionet e autorit.

— 1915 —

936. — ALBANIA i Albanczycy (Shqipëria dhe Shqipëtarët) Prej Jan Grzegozewski (pollonez, Lamberg, Pallsh'e Austrisë) 1914. — **LIRI E SHQIPERISE**, Sofje 10/23 Janar 1915, Vit'i V, Nr. 97, fq. 2.

Recension. Vepra asht shkrue polonisht dhe ka 240 faqe. Në këtë veper flitet edhe për Kongresin e Manastirit dhe abecenë shqipe. (Recen. asht shkrue me alf. e «Stambollit».)

937. — APPUNTI sulla Letteratura Albanese [Shënime mbi letraturen shqipe]. — **LA NAZIONE ALBANESE**, Pallagorio (Catanzaro) Italia 15 Giugno 1915, Anno XIX, Nr. 11, fq. 4.

Artikull mbi alfabetet e shqipes. (Nxjerrë nga *Le Istorie Albanesi*, hartue nga Francesco Tajani, 1886).

938. — ATE Ndoc M. Xanoni. — **PERPARIMI**, Shkoder Marc 1915, Vjeta e VIII Nr. III, fq. 41-45.

Nekrologji me të dhana biobibliografike.

939. — ÇUP BARDHI (Pseudonim): Bisedim gjuhe. Shkrimi e shkrimtaret t'onë — **POPULLI**, Shkoder 15 qershuer 1915, Vit'i II, Nr. 79, fq. 1 (vazhdimi mungon).

Kritikë shkrimeve të kohës për çeshtje të ortografisë.

940. — DOM Dod Koleci. — **PERPARIMI**, Shkoder Marc 1915, Vjeta e VIII, Nr. III, fq. 46.

Nekrologji me të dhana biobibliografike.

941. — DUKAGJINI, S. GJUKE: Bisedim giuhet. — **POPULLI**, Shkoder 21 Mars 1915, Vit'i II, Nr. 26, fq. (4); Nr. 27, fq. (4).

Çeshtje të fonetikës dhe të ortografisë. Artikull mbi përdorimin e gabuem të zanoreve dyfishe të së njajtës farë të tipit *kalaa*, *vii*, *blee*, *kryy*, etj. dhe mendimi i autorit mbi mënyrën e shkrimit të tyre.

942. — D[UKAGJINI], S[ALI] G[JUKE]: Bisedim giuhe. — **POPULLI**, Shkoder 16 Prill 1915, Vit'i II, Nr. 36, fq. (4).

Mbi neologjizmin *smuatore* (spital) dhe zavendësimin e tij me neologjizmin *dergjinë*. A. jep edhe një varg shembujsh analogjikë me mbrapashtesat *-ishte*, *-najë*, *-ajë* me të cilat formohen emna që tregojnë vend.

943. — D[UKAGJINI], S[ALI] G[JUKE] : Bisedim gjuhët. — **POPULLI**, Shkoder 21 Prill 1915, Vit'i II, Nr. 38, fq. (3-4); Nr. 40, fq. (4).
Çeshtje të ambigjenisë në shqipet. Polemikë me Godo Duden (Sali Nivicën) (Shih Nr. 950).
944. — DUKAGJINI, S. GJUKE : Bisedim gjuhët. — **KALENDARI «SHQYPJA»** Shkoder 1915, fq. 64-70.
Vëzhgime dhe vërejtje rreth trajtave të paskajores e të pjesores në shqipet.
945. — GJUKA, S. : Bisedim gjuhe. — **POPULLI**, Shkoder 18 Qersuer 1915, Vit'i II, Nr. 82, fq. (3).
Neologjizma. Mbi zavendësimin e fjalës **komb** (fr. nation), me neologjizmin shqip **lemë** dhe derivatet **me leë, lemë, lemuer, lemure, lemetar** (Resp. fr. naïtre, nation, national, nationale, nationaliste).
946. — GJUKA, S. : Bisedim gjuhe. — **POPULLI**, Shkoder 21 Qersuer 1915, Vit'i II, Nr. 84, fq. (3).
Edhe një herë (shih Nr. 945) mbi neologjizmin **lemë-a** në vend të fjalës **komb**.
947. — GJUKA, S. : Bisedim gjuhe. — **POPULLI**, Shkoder 24 Qersuer 1915, Vit'i II, Nr. 87, fq. (1-2).
Neologjizma. Mbi zavendësimin e fjalës turke **beledije** me neologjizmin **perlim** (si dhe **perlimtar, perlimer o perlmyer**).
948. — GJUKA S. : Bisedim gjuhe. — **POPULLI**, Shkoder 25 Qersuer 1915, Vit'i II, Nr. 88, fq. (3).
Neologjizma. Mbi zavendësimin e fjalës **verb** (latine) me fjalën **ftillk**.
949. — GJUKA, S. : Bisedim Gjuhe. — **POPULLI**, Shkoder 29 Qersuer 1915, Vit'i II, Nr. 90, fq. (3); Nr. 91, fq. (2-3); Nr. 92, fq. (2-3); Nr. 94, fq. (3); Nr. 95, fq. (3); Nr. 96, fq. (3); (vazhdimi mungon).
Vëzhgime e vërejtje mbi tinguj të shqipes (fonetikë). Prejardhja, përdorimi i tingujve të shqipes dhe përhapja e tyre në vise të ndryshme të Shqipnisë.
950. — GODO DUDA (Pseudonim i Sali Nivicës): Shkrimi shqiptar. — **POPULLI**, Shkoder 26 Mars 1915, Vit'i II, Nr. 28, fq. (2); Nr. 29, fq. (2); Nr. 31; fq. (2); Nr. 33, fq. (2); Nr. 36, fq. (2); Nr. 39, fq. (2); Nr. 44, fq. (2).
Në lidhje me problemin e gjuhës letrare të përbashkët autori shprehet kundër përzimjes së gegënishtes me toskënishten; kritikohen disa organe shtypi dhe shkrimtarë, që shkruajnë keq tue e prishë gjuhën; preken edhe çeshtje të ortografisë dhe të morfologjisë (ambigjenisë) (Shih Nr. 943).
951. — GODO DUDA (Pseud. i Sali Nivicës) : Nji detyrë patriotike. — **POPULLI** Shkoder 31 Mars 1915, Vit'i II, Nr. 30, fq. (3).
Artikull mbi nevojën e krijimit të një akademie për studimin e dialekteve, caktimin e një alfabeti, vendosjen e një gjuhe të përbashkët, hartimin e gramatikës dhe të fjalorit të gjuhës shqipe.

952. — K.K.: Jeronimi De Rada. — **PERPARIMI, Shkoder Kallndori 1915, Vjeta e VIII, Nr. 1, fq. 4-8.**
 Artikull biobibliografik mbi J. De Radën.
953. — **KAMBURY, DENNIS**: Vini re Shqipëtarë të Amerikës. — **KOHA, Jamestown, N.Y. 20 May 1915, Vit'i I, Vol. I, Nr. 18, fq. 3.**
 Artikull informativ mbi përgatitjen e një fjalori anglisht-shqip me rreth 7.000 fjalë anglishte dhe 25.000 fjalë shqipe, dhe të një fjalori shqip-anglisht.
954. — **KOMITETI**: Epiri ç'ka qënë — ç'është. — **BIBLIOTEKA ZËRI I SHQIPËRISË Sofje 1915, Nr. 4, fq. 11-21.**
 Përmban edhe etimologji emnash të perendive mitikë (**Zeus, Rea, Athina, Nemesis, etj.**) (fq. 13). Jepen edhe citate nga Baker, L. Benlëv, Dyplessis, etj. mbi prejardhjen ilire të shqiptarëve. (Në Nr. 3, fq. 2-16 jepet përkthimi në frangjisht: **L'Épire son passé et son présent**).
955. — **KRISTO, LONI**: Fialetoreja Anglisht-shqip dhe Shqip-Anglisht po shtypet. — **KOHA, Jamestown, N.Y. 20 May 1915, Vit'i I, Vol. I, Nr. 18, fq. 3.**
 Autori shkruen se në bashkëpunim me Kost Çekrezin ka përgatitur një fjalor anglisht-shqip e shqip-anglisht, i cili pritet të dalë së shpejti nga shtypi.
956. — **LA LANGUE Albanaise** [Gjuha Shqipe]. — **L'ALBANIE, Lausanne (Suisse) Ier Octobre 1915, Première Année, No. 2, fq. 12-14.**
 Jepet një përmbledhje e shkurtër e historisë së shkrimit shqip.
957. — **LIBRA Shqip.** — **KALENDARI KOMBIAR, Sofje 1915, Mot'i nëntë-mbëdhjetë, fq. 54-58.**
 Bibliografi e botimeve shqipe ose mbi Shqipërinë të viteve 1913-1914. Regjistrohen 23 tituj, nga të cilët për gjuhën:
 1) **Prattica e grammatica della lingua albanese con vocabolario**, një vol., 290 fq. prej Busetti, Shkoder Shtyp. Zoja e Paperlyeme, 1914.
 2) **Albanesische Grammatik** prej Weigand, Leipzig, 1913.
 3) **Albanesisch-deutsche u. deutsche-albanesische Wörterbuch**, prej Weigand, Leipzig, 1914.
958. — **MEHDI Bej Frashëri.** — **POPULLI, Shkoder 28 Prill 1915, Vit'i II, Nr. 41, fq. (3).**
 Njoftim mbi emnin e M. Frashërit si mësues i gjuhës shqipe në Kolegjin Italo-Shqiptar të Shën Dhimitër Koronës (Itali).
959. — **MII Shkrim t'gjuhës a ortografii.** — **PERPARIMI, Shkoder Korrik 1915, Vjeta e VIII, Nr. VII, fq. 125-127.**
 Artikull mbi randësinë e ortografisë, ilustrue me shembuj nga italishtja.
960. — **MIHRKO, ISMAIL**: Bisedim gjuhe. — **POPULLI, Shkoder 19 Qersher 1915, Vit'i II, Nr. 83, fq. (3).**
 Vërejtje kritike artikullit të S. Gjukës në lidhje me zavendësimin e fjalës **komb** me neologjizmin **lemë** (shih Nr. 945-946).

961. — **ORIGINE des Albanais [Origjina e Shqiptarvet]. — L'ALBANIE, Lausanne (Suisse) 16 Octobre 1915, Première Année, No. 3, fq. 31-32.**
Ekstrakt nga *Histoire de l'Albanie* d'Hecquard (Introduction).

962. — **SHKOLLA** diturake në Beddeford dhe Saco, Me. — **KOHA, Jamestown, N. Y. 20 May 1915, Vit'i I, Vol. I, Nr. 18, fq. 1.**

Njoftime mbi çeljen e një shkolle (me 9 maj 1915) për shqiptarët e kolonisë Biddeford — Saco, Mainet-it (S.H.B.A.).

963. — **SHQIPETARET. — DIELLI, Boston, Mass. (U.S.A.) April 23, 1915, 7th Year, Vol. VII, Nr. 429, fq. 1; Nr. 430, fq. 1; Nr. 431, fq. 2; Nr. 432, fq. 1; Nr. 433, fq. 1; Nr. 434, fq. 2; Nr. 435, fq. 1; Nr. 436, fq. 1; Nr. 437, fq. 1 [Fillimi dhe vazhdimi mungojnë].**

Në dy kapituj të këtij artikulli flitet mbi gjenezën e popullit shqiptar dhe mbi gjuhën shqipe, me nëntitull: «Gjuha pellazgjike është gjuha shqipe». Aty-këtu jepen edhe etimologji, simbas teorisë pellazgjike.

964. — **SHTYLLA e diturisë. — DIELLI, Boston, Mass. (USA) March 17, 1915, 7th Year, Vol. VII, Nr. 415, fq. 2; Nr. 425, fq. 2.**

U jepet përgjigje pyetjeve të lexuesve mbi kuptimin e prejardhjen e fjalëve **embargo, vullnetar, vetëdashës (egoist) chairman (president, kryetar) dishiplinë, ballon i drejtuarshëm (aerostat) e pozitë.**

965. — **X. X. : Gjuhë e kombësi. — SHKODRA, Shkoder 13 Qershter 1915, Vjeta e I-rë, Nr. 6, fq. 4.**

Artikull mbi randësinë e mësimin të gjuhës shqipe për përparim të kombit.

— 1916 —

966. — **BERATTI, DUMITRU, P. : Inseminări despre limba albaneza [Shenime mbi gjuhën shqipe]. — TRIBUNA ALBANO-ROMÂNĂ, Bucuresti 1 Mai 1916, Anul I, No. 7, fq. 7-9.**

Artikull rumanisht mbi marrëdhëniet gjuhësore shqiptaro-rumune dhe mbi dokumentat e para të shqipes së shkrueme (Formula e Pagëzimit dhe Fjalorthi i Arnold fon Harfit).

967. — **BOIREVISTA (Pseudonim) : Inrudirea limbii romane cu cea albaneza [Afria e gjuhës rumune me shqipen]. — TRIBUNA ALBANO-ROMÂNĂ, Bucuresti Ianuarie 1916, Anul I, No. 1 si 2, fq. 15-16.**

Artikull rumanisht mbi afritë gjuhësore shqiptaro-rumune dhe dije-tarë të ndryshëm që u muerën me këtë problem. Në fund jepet një listë fjalësh krahasuese rumanisht-shqip të sferave të ndryshme.

968. — **ÇASHTJE gramatiket. — PERPARIMI, Shkoder Korrik 1916, Vjeta IX, Nr. VII, fq. 105-107.**

Shënime e vërejtje mbi mbaresat e gjindores së shumësit **-vet a -ve?**; mbi pronorin i **jonë, e jonë** (e jo : i **j'onë** e **j'onë**); mbi mbra-pashtesat **-uer a -ore** të mbiemnavet.

969. — **DAKO, CHRISTO, A.:** The Albanian language [Gjuha shqipe]. — **THE ALBANIAN ERA, Chicago, Ill. (USA) March 15, 1916, Vol. II, Nr. 16, fq. 41-43.**
Shënime përmbledhëse për mbi shkrimin e shqipes.
970. — [**FRASHËRI, MIT'HAT**] : Fundoretë në emrat shqipe. — **DITURIJA, Bukuresht Gusht 1916, Vol. I dytë, Nr. 3, fq. 36-40.**
Artikull mbi 52 mbrapashtesa shqipe, të pajisun me shënime të përdorimit dhe të kuptimit, që marrin në shembujt e dhanë: -ac, -ak, -an, -ar, -as, -ash, -azi; -cak, -cuk, -ë, -er, -esë, -eshë, -ës; -gan; -i; -ri; -si; -zi, -icë, -ik, -nik, -ilë, -im, -inë, -iot, -iat, -isht, -risht, -ishtë, -je, -lë, -man, -njak, -o, -ok, -or; -osh; -onjë; -piç; -sor; -shmë; -shtrë, -tar, -tór, -tore, -tyre, -th, -uke, -ush, -vec, -ezë.
971. — **KOMISJONI Letraar.** — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 15 Dhetuer 1916, Vjetri I, Nr. 1, fq. 4.**
Mbi formimin e një komisioni prej shtatë vetash (prej Dr. G. Pekmezit, D. Ndre Mjedës, Mati Logorecit, Sotir Pecit, P. Gjergj Fishtës, P. Ambroz Marlaskaj, Hil Mosit e Luigj Naraçit) i ngarkuem për studimin dhe zhvillimin e gjuhës shqipe.
972. — **KOSTANDIN Kristoforidhi.** — **PERPARIMI, Shkoder Gusht 1916, Vjeta IX, Nr. VIII, fq. 118-121.**
Artikull biobibliografik. Ribotohet një pjesë nga artikulli i Papa Kristo Negovanit, marrë nga gaz. **Drita** (Shih Nr. 424), me shënime nga ana e Red.
973. — **MË** të vjetrët shkrime shqip. — **DITURIJA Bukuresht Qershor 1916, Vol. I dytë, Nr. 1, fq. 4-6.**
Artikull informativ mbi **Formulën e Pagëzimit** (1462), **Fjalorthin e A. fon Harfit** (1496), **Gjon Buzukun** (1555), **Katekizmin e Lukë Matrangës** (1592). Në fund ribotohet edhe fjalorthi i A. fon Harfit.
974. — **MESIME** shkrimi ne gjuhën shqip. — **DIELLI, Boston, Mass. (USA) January 21, 1916, 7th Year, Vol. VII, Nr. 570, fq. 2-3.**
Vërejtje mbi ortografinë e pronorit të shqipes (t'im, tim, etj.). Simbas autorit trajta ma e drejtë asht trajta e apostrofueme (t'im), kurse praktikisht mund të përdoret pa apostrof (tim).
975. — **NJË** Librezë e re: «Ushtrimet ushteriake ose Tallimi Ushtëriak» fq. 28 (Kostancë, 1916). — **FLAMUR'I SHQIPERISE Konstancë (Rumani) 10 shkurt 1916, Vit'i I, Nr. 9, fq. 3.**
Shënime bibliografike: Vepërza, botuesi i të cilit asht M. Piro, përmban terminologjinë ushtarake shqipe, që u themelue mbas krijimit të Shtetit Shqiptar.
976. — **PËR** shkrime të haruarë dhe të pa-diturë. — **DITURIJA, Bukuresht (Rumani) korrik 1916, Vol. I dytë, Nr. 2, fq. 20-23.**
Artikull bibliografik mbi gjurmime shkrimesh në gjuhën shqipe. Autori informon mbi disa dorëshkrime e dokumente të hetueme prej tij në Elbasan (drsh. i **Tushi Pina**), në Shkodër (drsh. i **Zarishit**), në Berat (drsh. i **Sulejman Ramazanit**, **Hasan Zyko Kamberit**, **Nezim Frakullës**, **Dalip e Shahin Frashërit**, etj.)

977. — **PRENUSHI, P. VINÇENC**: Nji vëndim i Komisionit Letrar: — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 3 Dhetuer 1916, Vjeti I, Nr. 7, fq. 2 e shtojcës.**

Kritikë vendimit të Komisisë Letrare të Shkodrës mbi heqjen nga gjuha e shkrimit të zanoreve të gjata.

978. — **SHKOLLE** natë. — **FLAMUR'I SHQIPERISE, Konstancë (Rumani) 1 Janar 1916, Vit'i I, Nr. 5, fq. 24.**

Mbi çeljen e një shkolle natë shqipe për shqiptarët e kolonisë së Konstancës (Rumani).

979. — **UNE Conférence sur l'Albanie [Një Konferencë mbi Shqipninë]. — L'INDEPENDANCE ALBANAISE Bukarest (Rumani) 20 Mars 1916, Deuxième année, No. 16, fq. 12-13.**

Kronikë mbi një konferencë të mbajtur mbi Shqipninë dhe origjinën indoeuropiane të gjuhës shqipe, nga Z. Bornemysza (Konsull i përgj. i Austro-Hungarisë në Bukuresht).

— 1917 —

980. — **ABECEJA** shqip. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) April 30, 1917, Vol. I, Nr. 8, fq. (256).**

Pasqyrë e alfabetit të shqipes me përgjegjëset frangjisht, turqisht e greqisht dhe me nga një shembull për çdo shkronjë. (Botohet në disa numra).

981. — **ALLBANOLLOGU** i shquar Holger Pedersen... — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) June 15, 1917, Vol. I, Nr. 11, fq. 348-349. -**

Botohet një letër urimi e H. Pedersenit dërgue Yllit të Mengjezit. Në fund Red. jep disa shënime me karakter biografik për albanologun e Kopenhagës.

982. — **BERDICA, P.D.**: Nji vëndim i komisionit Letraar. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 3 Kallndor 1917, Vjeti I, Nr. 8, fq. 4.**

Kritikë vendimit të Komisisë Letrare për heqjen e zanoreve të gjata nga gjuha e shkrimit. Nga ana tjetër autori mban rezervë ndaj propozimit të Komisisë që dialekti i Elbasanit të mirret si bazë e gjuhës letrare.

983. — **DAKO, CHRISTO, A.**: The Albanians [Shqiptarët]. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star), Boston, Mass. (USA) February 15, 1917, Vol. I, Nr. 3, fq. 67-73.**

Mbi prejardhjen e fjalës Albania nga Albanan (Elbasan) dhe origjinën iliro-maqedono-epirote të Shqiptarëve.

984. — **DAKO, CHRISTO, A.**: The Albanian Language [Gjuha shqipe]. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) February 28, 1917, Vol. I, Nr. 4, fq. 97-99.**

Artikulli anglisht mbi gjuhën shqipe simbas dijetarëve të huej (Malte-Brün, Gustav Majer, Karl Pauli, Herman Hirt, Dr. G. Hahn, Eduard Shnajder [Edward Shneider], Prof Maks Myler [Max Müller]).

985. — DAKO, CHRISTO, A.: The Religious Beliefs of the Albanians [Besimet fetare të Shqiptarëve]. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) March 15, 1917, Vol. I, Nr. 5, fq. 129-131.**
Përmban edhe etimologji emnash mitologjike etj. simbas teorisë pellazgjike (Zeus, Metis, Chaos, Gea, Uranos, etj.).
986. — DAKO, CHRISTO, A.: Methoda Praktike per te Mesuar Gjuhen Anglisht: **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) May 31, 1917, Vol. I, Nr. 10, fq. 299-302; Nr. 11, fq. 338-340; Nr. 12, fq. 373-378; Vol. II, Nr. 2, fq. 50-51; Nr. 3, fq. 88-89; Nr. 4, fq. 122-123; Nr. 5, fq. 154-155; Nr. 6, fq. 184-186; Nr. 8, fq. 238-239; 1918 Vol. II, Nr. 9, fq. 274-275; Nr. 10, fq. 313-315; Nr. 11, fq. 344-346; Nr. 12, fq. 367-369; Vol. 3, Nr. 2-3, fq. 74-76; Nr. 6, fq. 190-192.**
Përmban veç fjalorthit anglisht-shqip edhe përkufizime në gjuhën shqipe për pjesë të ndryshme të ligjeratës.
987. — FLETA e Editorit. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mas. (USA) September 29, 1917, Vol. 2, Nr. 5, fq. 135.**
Pyetjes se cili dialekt do të merret si bazë e gjuhës letrare të shqipes, Red. përgjigjet se kjo çështje do të zgjidhet mbasi të studjohen mirë të dy dialektet e shqipes.
988. — GJUHA shqype gjyhë zyrje në gjyqje të Sherjatit. — **VELLAZENIJA, Wien 17 Korrik 1917, Vjeti III, Nr. 104, fq. 2.**
Shkresë e Korpkomandës ushtarake të Shkodrës Nr. 3962/III mbi vumjen e gjuhës shqipe në vend të turqishtes në të gjitha veprimet administrative të gjykatave (Albanische Amtssprache der Sherlatsgerichte).
989. — GJUHA shqype n'Austrië. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 3 Tetuer 1917 Vjeta e I, Nr. 86, fq. 3.**
Mbi krijimin pranë Universitetit të Grazit (Austri) të Institutit Ballkanik, në të cilin për herë të parë do të vihet edhe mësimi i gjuhës shqipe, nën drejtimin e Prof. Rajko Nahtigal (Nachtigall).
990. — KOMISIA letrare. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 13 Tetuer 1917, Vjeti I, Nr. 89, fq. 3; Nr. 90, fq. 3.**
Mbi largimin e Dr. Gj. Pëkmezit nga kryesia e Komisionit Letrare të Shkodrës.
991. — LAMBERTZ, Dr. phil. MAXIMILIAN: Die albanische Sprache [Gjuha Shqipe]. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 17 Kallnduer 1917, Vjeti I, Nr. 12, fq. 4.**
Gjuhësi krahasuese: gjuha shqipe si gjuhë indogjermane (indoeuropiane). Jepen krahasime në fushën e numrorve, emnave dhe të disa foljeve shqipe me gjuhët e tjera indoeuropiane.
992. — L. [LAMBERTZ, M.]: Brief aus Elbasan [Letër nga Elbasani]. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 2 Maj 1917, Vjeti I, Nr. 42, fq. 1-2.**
Mbi prejardhjen ilire të fjalës Elbasan dhe Albaner.
993. — LAMBERTZ, Dr. MAXIMILIAN: Der heutige Stand der Illyrierfrage [Gjendja e sotme e çështjes së ilirëve]. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 6 Tetuer 1917, Vjeti I, Nr. 87, fq. 3-4; Nr. 88, fq. 4; Nr. 89,**

- fq. 3-4; Nr. 93, fq. 4; Nr. 94, fq. 3; Nr. 99, fq. 4; Nr. 100, fq. 7-8; Nr. 102, fq. 6; Vjeti II, Nr. 3, fq. 4 (vazhdimi ndërpritet)
- Studim. Ka edhe etimologji.
994. — LETRE nga kolexhi San Demetrio Corone. — **YLLI MENGJEZIT** (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) December 31, 1917, vol. 2, Nr. 8, fq. 252-253. (vazhdimi ndërpritet)
- Mbi një kërkesë të 80 studentëve shqiptarë të këtij koleji për botime shqipe; ma poshtë thuhet se mësuesi i gjuhës shqipe të këtij koleji ka hartue edhe një gramatikë të gjuhës shqipe.
995. — **NACHTIGALL**, Dr. R.: Die Bildung der Possessivpronomina im Albanischen und ihre bisherige falsche Auffassung [Formimi i përemnave pronorë në shqipen dhe koncepti i gabuem i derisotshëm mbi 'ta]. **POSTA E SHQYPNIES**, Shkoder 28 Prill 1917, Vjeti I, Nr. 41, fq. 3-4.
- Studim në gjermanisht i mbështetur kryesisht mbi gramatikat shqipe të S. Frashërit dhe A. Zanonit.
996. — **NJI DIETAAR** e mik Shqypniet n'Shkoder. — **POSTA E SHQYPNIES**, Shkoder 21 Prill 1917, Vjeti I, Nr. 39, fq. 5.
- Artikull mbi ardhjen në Shkodër të Dr. Rajko Nahtigal (Nachtigall), profesor i slavistikës në Universitetin e Grazit (Austri). Ma poshtë shkruhet se Dr. Nahtigal së bashku me Dr. Gj. Pekmezin dhe Prof. Dr. M. Lambercin do të kryejnë një udhëtim deri në Elbasan me qëllim që të vijojnë studimet për dialektin e Shqipnisë së mesme (Shih edhe versionin gjermanisht: **Personalnachricht**).
997. — **NJI NDERIM** për bashkpuntorin t'onë Profesor Kolë Rrotën. — **VELLAZENIJA**, Wien 2 Dhetuer 1917, Vjeta II, Nr. 83, fq. 2.
- Të dhana mbi Prof. Kolë Rrotën, ish mësues i kolonisë Shqiptare në Arbënesh [Borgo Erico — Dalmaci] dhe tashti profesor i gjuhës shqipe në Institutin e Gjuhëve Orientale në Vjenë.
998. — **NJI SHKOLLË** shqype n'Ulqin. — **VELLAZENIJA**, Wien 26 Marc 1917, Vjeta e II, Nr. 51, fq. 2.
- Njoftime mbi funksionimin e një shkolle shqipe në qytetin e Ulqinit, e drejtue nga Kristo Pero, shqiptar nga Borgo Erico.
999. — **PEDERSEN**, Prof. HOLGER: Gjuha shqipe. — **YLLI MENGJEZIT** (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) December 31, 1917, vol. 2, Nr. 8, fq. 233-236.
- Jepet përkthimi shqip i artikullit (shih Nr. 1001). Ilustrohet edhe me një fotografi të H. Pedersenit.
1000. — **PER GJÛHË** shqype. — **POSTA E SHQYPNIES**, Shkoder 5 Maj 1917, Vjeti I, Nr. 43, fq. 4; Nr. 49, fq. 3.
- Artikull mbi një vendim të Komisionit Letrare të Shkodrës, simbas të cilit gjuha letrare e shqipes do të themelohet në bazë të folmes së Elbasanit. Ma poshtë flitet për një komision prej tre vetësh i për bamë nga Nd. Mjedja, Dr. Gj. Pekmezi dhe Dr. R. Nahtigal, i cili asht ngarkue të studjojë për së afërmi të folmen e qytetit të Elbasanit.

1001. — PROF. Holger Pedersen on the Albanian Language [Prof. Holger Pedersen mbi gjuhën shqipe]. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) October 31, 1917, Vol. 2, Nr. 6, fq. 165-167.**
 Artikull anglisht mbi gjuhën shqipe shkruar posaçërisht për **Yllin e Mengjezit**. Autori thekson veçanërisht ndryshimin e paktë në mes të dy dialekteve kryesore të shqipes si dhe huazimet që ka marrë shqipja nga gjuhët e tjera tue kritikue aty-këtu edhe fjalorin etimologjik të Gustav Majerit. (Shih përkthimin shqip Nr. 999).
1002. — PROF. i Univ Dr. R. Nachtigall e gjuha shqype. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 31 Tetuer 1917, Vjeti I, Nr. 94, fq. 3.**
 Njoftohet se Dr. Nahtigal shtypi në formë dorëshkrimi broshurën *Die Frage einer einheitlichen albanischen Sprache* (Çeshtja e një gjuhe shqipe të njejësue) frut i kërkimeve të tija në Shqipni lidhun me problemin e gjuhës letrare të përbashkët të shqipes. Jepet një përmbledhje e shkurtën e kësaj broshure.
1003. — **RREGULLA mbi Orthografin e gjuhës të shkrueme, të vendosuna prej Komisis Letrare. — POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 3 Nanduer 1917, Vjeti I, Nr. 93, fq. 4.**
 Jepet 1) Parathania e Komisisë Letrare rreth parimeve të ndjekuna në bazë të fonetikës së të folmes së Elbasanit për caktimin e ortografisë së gjuhës së shkrimit, në variantin e përmirësuem; 2) aprovimi i këtyne rregullave nga ana e Komandës së Naltë në Shqipni, 3) Parime e rregulla mbi ortografinë e gjuhës shqipe të shkrueme, prej 11 nenesh.
1004. — **RREGULLA mbi Orthografi e gjuhës shqipe të shkrueme. Të vendosuna prej Komisis Letrare. — VELLAZENIJA, Wien 22 Nanduer 1917, Vjeta II, Nr. 82, fq. 4.**
 Shih Nr. 1003, pikën 3).
1005. — **SARAVULI, P. (Pseud. i Pietro Scaglione): Istorja e Shqipetarevet Italisë. — PERPARIMI, New York (USA) March 1917, Vol. I, Nr. 10, fq. 12-13; Nr. 11, fq. 11-12; Nr. 12, fq. 3-4; Vol. II, 1917, Nr. 1, fq. 20-22; Nr. 2, fq. 3-4; Nr. 3, fq. 7; Nr. 4, fq. 5, Nr. 6, fq. 6; 1918, Nr. 7, fq. 6-7; Nr. 8, fq. 5-6; Nr. 9, fq. 3-4; Nr. 10, fq. 5; Vol. III, Nr. 1, fq. 7-9; Nr. 2, fq. 6-8; Nr. 3, fq. 5-6; Nr. 4, fq. 3-5; Nr. 5, fq. 5-6; Nr. 6, fq. 5; 1919, Nr. 7, fq. 5-6; Nr. 8, fq. 8-9.**
 Studim i ndamë në 14 kapituj. Përmban mjaft të dhana bibliografike për autorë të ndryshëm arbëneshë që nga periudha e imigrimit të parë dhe deri në vitet bashkohore, të dhana për mësimin e gjuhës shqipe, për antroponiminë dhe toponiminë arbëneshë, etj.
1006. — **SHKOLLA shqype n'Ulqin. — POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 10 Marc 1917, Vjeti I, Nr. 27, fq. 2.**
 Shih Nr. 998.
1007. — **SHKOLLA te nates. — PERPARIMI, New York (USA) February 1917, Vol. I Nr. 9, fq. 14.**
 Njoftime mbi funksionimin e një shkolle nate në gjuhën shqipe për shqiptarët e kolonisë Waterbury, Conn. (SH.B.A.).

1008. — **TE MËSUËMIT** e gjuhës shqipe n'Austri. — **VELLAZENIJA**, Wien 22 Shtatuer 1917, Vjeta II, Nr. 75, fq. 2.
Shih Nr. 989.
1009. — **VËNDIMI** i gjuhës letrare në Shqipëri. — **VELLAZENIJA**, Wien 14 Maj 1917, Vjeta II, Nr. 57, fq. 2.
Njoftime mbi ardhjen në Shqipëri të Dr. Maksimilian Lambercit dhe Rajko Nahtigalit, të cilët në bashkëpunim me Dr. Gjergj Pekmezini dhe Ndre Mjedjen do të studjojnë dialektin e Shqipërisë së mesme në lidhje me caktimin e një gjuhe letrare të përbashkët të shqipes në bazë të të folmes së Elbasanit.
- 1918 —
1010. — **ADAMIDHI**, Dr.: Aperçu Général Sur l'Origine des Albanais et de Leur Langue [Vështrim i përgjithshëm mbi origjinën e Shqiptarëve dhe gjuhën e tyre]. — **YLLI MENGJËZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) February 28, 1918, Vol. 2, Nr. 12, fq. 357-360.**
Ribotim, shih Nr. 312, 366.
1011. — **ALLBANOLLOGU** Louis Dufour. — **YLLI MENGJËZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) January 31, 1918, vol. 2, Nr. 10, fq. 298-299.**
Shënime biobibliografike, të ilustrueme edhe me një fotografi të L. Dyfur. Kalimthi thuhet se Dyfur ka bërë një studim krahasues në mes të shqipes dhe të esperantishtes të botuem në të përkohëshmen **Le Monde Esperantiste**.
1012. — **BARCIA, CHECCHINA BIDERA**: Tre quesiti linguistici. Critica della Signorina CH. Bidera all' avv. C. Serembe [Tri pyetje gjuhësore, Kritika e zonjushës K. Bidera av. K. Serembes]. — **KUVËNDI, Roma 23 Shtator 1918, Vit'i I, Nr. 12, fq. 3.**
Mbi përgjigjen skjaruese dhe kritike të autores ba tri pyetjeve të K. Serembes (Shih Nr. 1055). Në fund jepet edhe një shënim i Redaksisë.
1013. — **BITTER, GJON**: Bisedime Filologjike. — **YLLI MENGJËZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) February 28, 1918, Vol. 2, Nr. 12, fq. 369-370.**
Ribotim, Shih Nr. 585 («Shtylla letrare»).
1014. — **D., QAZIM**: Qarku letrar n'Elbasan. — **VELLAZENIJA**, Wien 8 Qershtuer 1918, Vjeti III, Nr. 101, fq. 2.
Njoftime mbi themelimin në Elbasan të shoqërisë «Qarku Letrar» nën kryesinë e Aleksandër Xhuvanit. Qëllimi i kësaj shoqërie është të nxjerrë në dritë dialektin e Elbasanit etj.
1015. — **DAKO, CHRISTO, A.**: Methoda Praktike per te Mësuar Gjuhën Anglisht... shih Nr. 986 (1917).
1016. — **DAKO, CHRISTO, A.**: Mesime Gjeografie. — **YLLI MENGJËZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) May, June 1918, Vol. 3, Nr. 2-3, fq. 89-91; Nr. 4, fq. 123-126; Nr. 5, fq. 155-156; Nr. 6, fq. 179-187.**

Përmban edhe mjaft të dhana për toponomastikën e Shqipënisë, tue përfshi edhe vende të përtej kufive politikë (katunde, male, fusha, kënetë, limane, lumej, etj). Ilustrohet edhe me tri harta.

1017. — DAKO, CHRISTO, A.: Nga Shkrimtarët e Pare të Rilindjes Shqiptare. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) August 1918, Vol. 3, Nr. 5, fq. 147-148.**

Artikull divulgativ mbi autorët e vjetër shqiptarë (Budi, Bogdani, etj.) e deri tek disa nga autorët bashkëkohas. (!)

1018. — DAKO, CHRISTO, A. Te Cvilluarit e Gjuhës. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) February 16, 1918, Vol. 2, Nr. 11, fq. 335-339; Nr. 12, fq. 362-363.**

Studim mbi fjalëformimin në gjuhën shqipe. Mbas një hymjeje të shkurtër mbi prejardhjen e gjuhës shqipe, etj., autori formimin e fjalëve të reja në gjuhën shqipe e zhvillon në bazë të katër mjeteve: 1) me ndihmën e parashtimeve, 2) me ndihmën e pashtimeve, 3) me ndihmën e dymëzimit dhe 4) me ndihmën e bashkimit fjalëvet.

1019. — DOZON, AUGUSTE: Les Albanais et leur langue [Shqiptarët dhe gjuha e tyre]. — **ALBANIA «Shqiperia» New York (USA) July 25th, 1918, Vol. I, Nr. 16, fq. 1 (vazhdimi ndërpritet).**

Artikull (ekstrakt) mbi origjinën e Shqiptarëve dhe të gjuhës shqipe.

1020. — DUFOUR, Prof. LOUIS: Aperçu sur la littérature et les litterateurs albanais [Vështrim mbi literaturën dhe shkrimtarët shqiptarë]. — **PERPARIMI, New York (USA) June & July 1918, Vol. III, Nr. 1, fq. 4-9.**

Artikull frangjisht shkruar posaçërisht për këtë organ. Paraqet një vështrim të përgjithshëm të veprave dhe të autorëve të vjetër shqiptarë që nga F. Bardhi e deri tek disa autorë bashkëkohas, tue vu në dukje alfabetet e shumtë që u përdorën gjatë kësaj periudhe (alf. i Mesropit, i Autorëve të Vjetër të Veriut, alfabetet me karaktere latine, turke e origjinale).

1021. — DUFOUR, Prof. Dip. LOUIS: Les Albanais et la Langue Albanaise [Shqiptarët dhe gjuha shqipe]. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) January 31, 1918, Vol. 2, Nr. 10, fq. 293-296.**

Artikull mbi lashtësinë e gjuhës shqipe dhe mbi alfabetet e shumtë që u përdorën në shkrimin e shqipes. Ma poshtë autori vijon me një paraqitje të shkurtër të strukturës së gjuhës shqipe me krahasime në gjuhën frange; mbi formimin e fjalëve me parashtesat pa-, ç-, s-, për-, me mbrapashtesat -ar, -tar, -irë, -ëri, -im, -ës, -ime, -shëm, -çim, -isht, -zi si dhe mbi disa kompozita të prejardhura nga emnat foljorë dhe frazeologji shqipe.

1022. — DUFOUR, Prof. Dip. LOUIS: Etude abrégée sur La Langue Albanaise [Studim i shkurtër mbi gjuhën shqipe]. — **YLLI MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) October 1918, Vol. 3, Nr. 6, fq. 171-172.**

Artikull përmbledhës mbi gramatikën shqipe. Në fund në një letër dërgue Qerim Panaritit, njofton se ka gati për botim një fjalor frangjisht-shqip si dhe një gramatikë dygjuhëshe frangjisht-shqip.

1023. — DUFOUR, Prof. LOUIS: Etude abrégée sur la Construction de la Langue Albanaise [Studim i shkurtën mbi formimin e gjuhës shqipe]. — KUVENDI, Roma 9 Nëntor 1918, Vit'i I, Nr. 18, fq. 4, Nr. 21, fq. 2-3.
 Artikull mbi analogjitë strukturale të shqipes me frangjishten dhe mbi disa pjesë të ligjëratës shqipe dhe mbi disa mbrapashtesa.
1024. — DUFOUR, Prof. LOUIS: Stervitjetore e gjuhese frengjisht. — PERPARIMI New York (USA) June & July 1918, Vol. III, Nr. 1, fq. 10-12; Nr. 2, fq. 3-5; Nr. 3, fq. 3-4; Nr. 4, fq. 4-6; Nr. 6, fq. 8-10; 1919, Nr. 7, fq. 8-10; Nr. 8, fq. 6-7; Nr. 9, fq. 3-4; Nr. 10, fq. 3-4; vol. IV, Nr. 1, fq. 5-6.
 Përmban edhe një fjalorth frangjisht-shqip.
1025. — FILLIMI i një Klubi shqip-esperantisht në Marsili. — DIELLI, Boston, Mass. (USA) October 16, 1918, 10th Year, Vol. X, Nr. 1355, fq. 2.
 Njoftime mbi çeljen e një klubi për mësimin e gjuhëve shqip, frangjisht e inglisht në klubin esperantist të qytetit Marsejë (Marseille) të Francës, nën drejtimin e Lui Dyfur.
1026. — [FISHTA, GJERGJ]: Permby burrim të gjuhvet letrare. — POSTA E SHQYPTARIS, Shkoder 28 Qershuer 1918, Vjeti II, Nr. 55, fq. 4; Nr. 56; fq. 3-4; Nr. 57, fq. 4; Nr. 58, fq. 4.
 Artikull përmbledhës mbi historinë e formimit të gjuhëve letrare italiane, franceze, angleze e gjermane dhe përfitimi që mund të nxirret për formimin e gjuhës letrare shqipe.
1027. — FJALOR anglisht-shqip. — YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) February 16, 1918, Vol. 2, Nr. 11, fq. 355.
 Informacion bibliografik mbi botimin e fjalorit anglisht-shqip prej afro 7.000 fjalësh nga Dennis Kambury.
1028. — FLETA e Editorit. — YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) January 15, 1918, Vol. 2, Nr. 9, fq. 267.
 Njoftim mbi përgatitjen për shtyp të shtatë veprave (tekste shkollore të disiplinave të ndryshme), të cilat paraqesin randësi për terminologjinë shqipe që autori [K. Dako] ka përdorun në këto vepra.
1029. — FLOQI, Dr. KRISTO: Na edhe Gjuha e jonë. — BESA SHQYPTARE, Shkoder 15 Nanduer 1918, Vjeta VII, Nr. 4, fq. 1-2; Nr. 6, fq. 1-2; Nr. 8, fq. 1-2; Nr. 9, fq. 1-2; 1919, Vieta VIII, Nr. 2, fq. 1-2 (vazhdimi mungon).
 Studim i botuem si nënfletë mbi origjinën pellazgjike të gjuhës shqipe. Punimi shoqnohet edhe me një bibliografi autorësh të vjetër e të rij.
1030. — FRASHERI, MEHDI BE: Parështimet e prapështimet e gjuhës shqipe. — KUVENDI, Roma 13 Shtator 1918, Vit'i I, Nr. 11, fq. 2; Nr. 13, fq. 3; Nr. 18, fq. 3.
 Sprovë studimi mbi fjalëformimin në shqipet me anën e parashtesave, mbrapashtesave, kompozitave, huazimeve dhe kalkimeve. Trajtohen 28 parashtesa dhe 40 mbrapashtesa. Shkurt preket edhe problemi i gjuhës letrare.

1031. — GJEBREA, H.: Shkollia Amtare Atdheu ne Waterbury (Neshtypje). — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) Februa-ry 16, 1918, Vol. 2, Nr. 11, fq. 352.**
 Artikull mbi shkollën shqipe të kolonisë shqiptare në Waterbury, (SHBA), me mësues Ilias Përmetin.
1032. — GJUHA shqype gjuhë zyrjet në gjyqje të Sheriatit. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 29 Qershuer 1918, Vjeti II, Nr. 56, fq. 1.**
 Shih Nr. 988.
1033. — «GRAMATIKA e gjuhës shqipe» — nga Sevasti Dako. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) April 1918, Vol. 3, Nr. 1, fq. 32.**
 Informacion bibliografik.
1034. — GRAMENO, M.: I Pari Kongres Kombetar. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star) Boston, Mass. (USA) May-June 1918, Vol. 3, Nr. 2-3, fq. 40-43.**
 Kujtime personale të autorit mbi Kongresin e Manastirit të vjetit 1908. Botohen emnat e delegatëve pjesëmarrës në këtë Kongres si dhe dy fotografi (të Kongresistëve dhe të Komisionit).
1035. — GUSTAV Weigand. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 5 Qershuer 1918, Vjeti II, Nr. 49, fq. 3-4.**
 Shënime biobibliografike për albanologun G. Vajgand, profesor i filologjisë krahasuese në Universitet të Laipzigut. Në lidhje me caktimin e gjuhës letrare shqipe, shkruhet, Vajgandi ka çfaq mendimin se duhet të jetë në bazë të elbananishtes.
1036. — KONFERANCE ne Institut Oriental te Neapolit per Shqiperine. — **KOHA, Jamestown, N. Y. 28 March 1918, Vit'i Katert, Vol. IV, Nr. 119, Nr. 3.**
 Kronikë mbi një konferencë të mbajtur nga Zef Skiroi mbi gjuhën dhe letërsinë shqipe.
1037. — KONITZA, M.: The Albanian Question [Çeshtja Shqiptare]. **THE ADRIATIC REVIEW, Boston, Mass. (USA) December 1918, Vol. I, Nr. 4, fq. 145-146.**
 Artikull anglisht. Në fq. 147 në kapitullin *The Language question* (çeshtja e gjuhës) autori thekson ndryshimin e pakët që egzistojnë në të dy dialektet kryesore të shqipes.
1038. — [LAMBERTZ, M]: [Raport]. — **LAJMET E KOMISIS LETRARE, Shkoder Kallënduer 1918, Vjeti I, Nr. 1, fq. 30-32 (vazhdimi mungon).**
 Raport i M. Lamercit mbajtur në mbledhjen e Komisisë Letrare të Shkodrës mbi rezultatin e kërkimeve të tija në fushën e studimit të dialektit të Shqipnisë së Mesme (Tiranë, Elbasan).
1039. — MIKROBT e gjuhës shqype. — **POSTA E SHQYPNIES, Shkoder 28 Marc 1918, Vjeti II, Nr. 30, fq. 4.**
 Artikull përmbledhës mbi rezistencën që gjuha shqipe u ka ba pushtimeve të hueja që nga koha e romakëve dhe dami i madh që disa shkrimtarë jo profesionistë (mikrobt e gjuhës shqipe) po i bajnë gjuhës shqipe.

1040. — NGA vjen fjala «Albani». — **VELLAZENIJA**, Wien 5 Gusht 1918, Vjetë III, Nr. 106, fq. 2.

Ekstrakt nga artikulli i Dr. K. Jireček «Shqipnija në kohë të përparshme» botue në *Illyrisch-albanische Forschungen*.

1041. — NJE LETR' e filoshqiptarit dhe filologut frënk Z-it Louis Dufour per Kryetarin e Vatrës. — **DIELLI**, Boston, Mass. (USA) July 6, 1918, 10th Year, Vol. X, Nr. 1277, fq. 2.

Letër drejtue F. Nolit, kryetar i «Vatrës», mbi përgatitjen nga ana e Dyfurit të një fjalori shqip-frangjisht e frangjisht-shqip prej 15.000 fjalësh, të një gramatike të gjuhës shqipe si dhe njoftimi i çeljes së një kursi për mësimin e gjuhës shqipe në shkollën tregëtare të Mar-sejës.

1042. — NJI ZËDHANJE me rëndsi të madhe permby gjûhë shqype. — **POSTA E SHQYPNIES**, Shkoder 29 Qershuer 1918, Vjetë II, Nr. 56, fq. 1.

Kryeartikull në lidhje me vendimin e Korpkomandës austro-hun-gare të Shkodrës mbi futjen e gjuhës shqipe në të gjitha veprimet e administratës gjyqësore. (Shih edhe Nr. 988, 1032).

1043. — NOSI, LEF: Dhaskal Todhri. — **KOPESHTI LETRAR**, Elbasan Gusht 1918, Vit'i Parë, Nr. 1, fq. 13-14; Nr. 2, fq. 13; Nr. 3, fq. 8; Nr. 4, fq. 11; Nr. 5, fq. 2.

Të dhana biobibliografike mbi Dhaskal Todhrin (Theodor Haxhi Filipi). Botohet edhe *Liturgjia e Shin-Gjon Gojartit* e Dh. Todrit pa-jisë me vërejtje e shënime nga L. Nosi.

1044. — NOSI, LEF: Sopotit. — **KOPESHTI LETRAR**, Elbasan, Vjesht' Tretë, 1918, Vit'i parë, Nr. 4, fq. 14-15.

Përmban edhe të dhana mbi onomastikën e Sopotit.

1045. — PROF. LOUIS Dufour e gjuha shqipe. — **KUVËNDI**, Roma 24 Dhjetor 1918, Vit. I, Nr. 23, fq. 3.

Recension artikullit të L. Dyfur «Etude abrégée sur la construc-tion de la langue albanaise» (Shih Nr. 1023).

1046. — PROFESORI Louis Dufour. — **PERPARIMI**, New York (USA) June & July 1918, Vol. III, Nr. 1, fq. 14.

Skicë biografike mbi L. Dyfur.

1047. — PROVIM' i perboteshem i shkollës «Aferdita» Veprat e saj dhe fes-timi i provimevet ne kollonien Watterbury, Conn. — **ALBANIA «Shqiperia» Worcester (USA) October 3, 1918, Vol. I, Nr. 25, fq. 2-3.**

Kronikë mbi ceremoninë e provimeve të një shkolle shqipe të shqip-tarve të kolonisë Waterbury (SHBA).

1048. — PUNËSIJA e Komisis Letrare Shqipe në Shkoder në vjet të parë mbas themelimit të saj (1. Shtatuer 1916. — 1. Shtatuer 1917), e kallxueme mbas protokollavet të Komisis. — **LAJMET E KOMISIS LETRARE Shkoder Kallënduer 1918, Vjet I, Nr. 1, fq. 2-13.**

Botohen: 1) një përmbledhje e veprimtarisë së Komisisë Letrare të Shkodrës, simbas procesverbaleve, 2) Statuti i përkohëshëm i Ko-misisë Letrare, 3) Lista e anëtarëve të kësaj Komisie, 4) Vendimet e Komisisë për caktimin e gjuhës letrare të Shqipes në bazë të të

folmes së Elbasanit, 5) Parime e rregulla mbi ortografinë e gjuhës shqipe të shkrueme.

1049. — RADHUA fjalësh. — **LAJMET E KOMISIS LETRARE, Shkodër Kallënduer 1918, Vjet I, Nr. 1, fq. 14-17.**
Ortografi. Botohet një listë fjalësh në rend alfabetik: I. Fjalë qi duhen m'u shkruie me mb. II. Fjalë që duhen m'u shkruie me nd.
1050. — RIBETTO, Dott. A.: Vetustà della lingua albanese e sua impotanza nella spiega del Mondo Antico. Vocaboli di uso mondiale. [Lashtësia e gjuhës shqipe dhe randësia e saj në spjegimin e Botës së Vjetër. Fjalë me përdorim të përbotshëm]. — **KUVËNDI, Roma 6 Shtator 1918, Vit. I, Nr. 10, fq. 3; Nr. 11 fq. 3.**
Fjalorth etimologjik.
1051. — RODI i Shqypitarit. — **POSTA E SHQYPIES, Shkoder 12 Qersauer 1918, Vjeti II, Nr. 51, fq. 3.**
Shënime mbi prejardhjen ilire të shqiptarëve dhe hipoteza të origjinës së emnit shqiptar nga fjala **shqype**, kjo nga «gyps» (emën zogu që i ngjet shqipes) me të cilën egjiptianët e vjetër thirrshin në gjuhën greke këtë zog, etj. (Nxjerrë nga një artikull i botuem në fletoren **Belgrader Nachrichten**).
1052. — SARAVULI, P. (Pseud. i **Pietro Scaglione**): Istoria e Shqipetarevet Italise... Shih Nr. 1005 (1917).
1053. — SCAMPENSIS (Pseud. i **Kostaq Cipos**): Studi etimologici della lingua albanese confrontata con la greca, latina, germanica e persiana [Studime etimologjike të gjuhës shqipe krahasue me greqishten, latinishten, gjermaniken e persishten]. — **KUVËNDI, Roma 12 Korrik 1918, Vit'i I, Nr. 3, fq. 3; Nr. 5, fq. 3.**
Artikull në gjuhën italiane mbi lashtësinë parahomerike të gjuhës shqipe të krahasueme me gjuhët e tjera indoeuropiane (skicë).
1054. — SCAMPENSIS (Pseud. i **Kostaq Cipos**): Gjirolam De Rada. — **KUVËNDI, Roma 6 Shtator 1918, Vit'i I, Nr. 10, fq. 3.**
Artikull me shënime biobibliografike.
1055. — SEREMBE, Avv. COSMO: Tre quesiti linkuistici [Tri pyetje gjuhësore]. — **KUVËNDI, Roma 15 Gusht 1918, Vit. I, Nr. 9, fq. 3.**
Pyetje mbi kuptimin e mbrapashtesës **-ëshmë** (-yshme, -ishim) khs. bukurëshëm, që simbas A. asht një superlativ si it. bellissimo; mbi **-mun** te pjesorja bamun, që A. mendon se asht një elizion i foljes mund; mbi mungesën e pjesores në shqipet dhe mbi mbrapashtesën **-sie** tek emnat abstraktë. (Shih edhe Nr. 1012).
1056. — SEREMBE, Avv. COSMO: Lëndë për fjalorin shqip. — **KUVËNDI, Roma 24 Dhjetor 1918, Vit. I Nr. 23, fq. 3.**
Artikull mbi mënyrën e mbledhjes së leksikut dhe të hartimit të një fjalori të gjuhës shqipe. Si kontribut për fjalorin botohen edhe 188 fjalë shqipe (arbëreshe) me përkthimin italisht (kryesisht të sferës shtazore e bimore) të mbledhuna në krahinë e Kozencës (Itali). Prek shkurt edhe problemin e gjuhës letrare.

1057. — **TERMINOLOGJIJA. — LAJMET E KOMISIS LETRARE**, Shkoder **Kallënduer** 1918, Vjet I, Nr. 1, fq. 17-27.
Mbi Vendimin e Komisisë për trajtimin e terminologjisë shqipe; botohet një listë e terminologjisë gjyqësore dhe administrative në gjuhën shqipe me përkthimin turqisht.
1058. — (TË POPULLIT): Fjale te Urta. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star)** Boston, Mass. (USA) January 31, 1918, Vol. 2, Nr. 10, fq. 316-317.
Përmban 116 proverbe dhe frazeologji popullore.
1059. — **WOODS, CHARLES**: Albania and the Albanians [Shqipëria dhe Shqiptarët]. — **YLL'I MENGJEZIT (The Morning Star)** Boston, Mass. (USA) April 1918, Vol. 3, Nr. 1, fq. 1-16.
Artikull anglisht. Në fq. 8-10 shkruen edhe për gjuhën dhe letërsaturën shqipe (**Language and Literature**). (Nxjerrë nga e përkohëshmjia **The Geographical Review**, prill 1918).
1060. — **XHUVANI, ALEKSANDËR**: Selectae — **KOPESHTI LETRAR** Elbasan Gusht 1918, Vit'i Parë, Nr. 1, fq. 5-7; Nr. 2, fq.14; Nr. 3, fq. 2; Nr. 4, fq. 9; Nr. 5, fq. 9; Nr. 6, fq. 10-11; 1919, Nr. 11, fq. 2-3.
Trajtim, disa herë edhe me shënime etimologjike, i fjalëvet: **vjetem — hek dorë; zulmë-a — gloria; i gjorë; përshtypje; Umlaut-i në shqipet; unë; — Kothom-i — themel; ishull e ishull; gjimtoj; trevë-a, ondi-ja; përves; — Byri; fat-i e fatë-a; opt-i; — Anatë-a; i qitun; tërsirë-a; strinë-a; korupë-a; skoriq; kurë-a; trece-t; Pasqyrë, dhëmballë, athtim; altëroj; lifqer; poren-i, pare-ja, parre-ja anamend; — Këshillohem; ment-di; rusem; shkalkonj; granë-a — Psherë-a; dalloj; kande; limonti.**